

STAJERSKI GOSPODAR

Verlag und Schriftleitung: Marburg a. d. Drau, Badgasse 6 — Fernruf 25-67 — Bezugspreise: In der Osmark: Vierteljährlich RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr; im Altreich: RM 1.20 einschl. 9 Rpf Postgebühr, zuzüglich 18 Rpf Zeitungszustellgebühr Postscheckkonto Wien Nr. 55030

II. Jahrgang

Marburg a. d. Drau, Samstag 21. Februar 1942

Nr. 8

Sovjetski poraz pri Vjasmi

Boljševiki so imeli samo v tem odseku 5000 mrtvih in 1848 ujetnikov - Na jugu vzhodne fronte je izkrvavelo več sovjetskih polkov - Uspešni nemški napadi na vseh delih fronte proti boljševikom

Obiležje bojev na vzhodni fronti so dajale v preteklem tednu tako obrambne operacije kakor tudi napadi nemške vojske in zaveznikov. Sovražnik je po nemških uradnih poročilih nadaljeval tudi pretekli petek svoje napade na raznih delih fronte, pri čemer je imel izredno težke in krvave izgube. Ob reki Donec je bilo kljub žilavemu odporu sovjetov beležiti lepo napredovanje nemških čet. Tudi v soboto so se izjalovili na posameznih odsekih fronte vsi sovražni napadi, dočim so bili nemški protinapadi uspešni. Kljub slabemu vremenu je posegalo nemško letalstvo uspešno v boje ter je z bombami in strelnim orožjem razbilo več sovražnih kolon ter uničilo velike množine sovražnega dovoza. Na severu so letalci uničili naprave murmanske železnice.

Dne 16. t. m. je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da je bila v srednjem delu vzhodne fronte uničena neka obkoljena sovražna skupina. 800 ujetnikov in 42 topov je padlo v nemške roke. Tudi na drugih frontnih odsekih je imel sovražnik težke izgube. V nedeljo je bilo sestreljenih 46 sovražnih letal, in sicer ob izgubi dveh lastnih aparatov.

Veliko delno zmago je zabeležila nemška oborožena sila v poročilu z dne 17. t. m. Pri bojih v srednjem odseku fronte je uspelo neki sovražni skupini prodreti naše postojanke v prostoru 80 kilometrov jugovzhodno od Vjasme. Po hudih bojih so jo nemške čete obkrožile in uničile. 1848 ujetnikov, 17 tankov, 86 topov, več sto strojne in drugega materiala je padlo v nemške roke. Na bojnem polju je

Kartendienst

bilo ugotovljenih 5000 padlih sovjetov. Na južnem delu fronte je izgubil sovražnik v bojih, ki so se odigrali 13.

in 14. t. m. v odseku enega samega nemškega armadnega zbora 4250 padlih. Boljševiki so pustili izkrvaveti več polkov, ne da bi bili izvojevali tudi najmanjši uspeh.

V času od 14. do 16. februarja je bilo na vzhodu zaplenjenih ali uničenih 78 sovražnih tankov in 134 topov. 16. februarja je izgubilo sovjetsko letalstvo 48 letal, medtem ko je nemško letalstvo pogrešalo samo štiri lastna letala.

Dne 18. t. m. je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo, da je bila v srednjem odseku vzhodne fronte odrezana neka nadaljnja sovražna skupina ter istočasno uničena. Številni ujetniki, enajst topov, mnogo strojne in materiala je padlo v nemške roke. Na bojišču je ostalo nad entisoč mrtvih sovjetov. V bojih dne 17. t. m. je bilo uničenih 28 sovražnih tankov in sestreljenih 51 sovražnih letal.

Vedno hujši udarci za Anglijo

Nemške podmornice v Karbijskem morju

in Ameriko

Z bombami težkega kalibra so nemška bojna letala bombardirala pretekli petek pristaniške naprave na južni obali Anglije. Ob istem času je bilo na severoafrski fronti samo poizvedovalno gibanje in letalsko bombardiranje artilerijskih postojank in vzletišč. Severno od Benghasija so potopila nemška letala iz neke angleške spremljave transportno ladjo z 9000 tonami ter poškodovala dve drugi ladji s 15.000 tonami tako težko, da je računati z njih izgubo. Z bombami so bile zadete razen tega dve lahki križarki, dva rušilca in neka velika trgovska ladja. Vzhodno od Malte je bila potopljena neka sovražna stražna ladja. Neka podmornica je pri Marsa Matruku potopila dve ladji iz neke spremljave.

V Kanalu je izgubilo angleško letalstvo v pomorski bitki skupno 49 letal.

Računati pa je, da je bilo sestreljenih še nadaljnjih 13 letal. Težke udarce je prejel otok Malta vsled bombardiranja s strani nemških odredov zlasti v La Valetti. Tri angleška letala so bila na tleh uničena, 15 Angležev je bilo sestreljenih v letalskih bojih nad imenovanim otokom.

Nemške podmornice so, kakor že omenjeno, vdre v Karibijsko morje ter potopile pred otokoma Aruba in Curaçao tri petrolejske ladje s 17.400 tonami. Obenem so obstreljevale z artilerijo petrolejske rafinerije in pristanišča.

Pred Aleksandrijo je napadla nemška podmornica nek angleški pomorski odred ene križarke in treh rušilcev. Dva sovražni edinci sta bili s torpedi poškodovani.

Nemško letalstvo je po poročilu z

**Pozdrav vseh zavednih
Spodnješta'ercev je**

„Heil Hitler!“

(PK-Aufnahme: Kriegsbericht Cuslan [Sch])

Waldstellungen unserer Infanterie in der vordersten Linie. In diesen kleinen Gräben und Löchern der vorgeschobenen Linien im Osten wird bei dem harten Winter tagtäglich Ungeheures von unseren Truppen geleistet. Immer sind sie bereit, Angriffe der Sowjets sofort abzuwehren

Udarec za udarcem

Winston Churchill je zopet slabe sreče. Svojemu parlamentu ni ma poročati ničesar, kar bi kakorkoli moglo dvigniti zavest Britancev. Nasprotno: mož se zvija kakor črv na vroči pločevini, ker mora od slučaja do slučaja zatušati poraz za porazom. V zadnjih dneh je morala Velika Britanija vtakniti kar dva velika poraza v žep. Enega izmed udarcev je prejela v Vzhodni Aziji, kjer je izgubila Singapur, drugega ji je zadala številčno mnogo manjša nemška mornarica v Kanalu. Treba je vedeti, da je Kanal, ki loči Anglijo kot otok od ostale kontinentalne Evrope, razmeroma zelo ozek, toda precej dolg. Kakor poročamo na drugem mestu, se je posrečilo trem velikim vojnim ladjam nemške mornarice (bili sta to bojni ladji »Scharnhorst« in »Gneisenau« ter križarka »Prinz Eugen«) takorekoč prodreti skozi Kanal, pri

dne 18. t. m. z bombami obsipovalo oskrbovalne naprave pristanišča Great Yarmouth. V Severni Afriki je bilo blizu El Mehili uničenih deset oklopnih vozil. Nemški in italijanski letalci so bombardirali Tobruk, neko vzletišče in razne kolone.

Italijani so napadli neko angleško sprempljavo, ki je hotela priti iz Aleksandrije na Malto, pri čemer je bil del sprempljave uničen. Ostali del se je moral naglo vrniti. V času od 13. do 15. februarja so Italijani potopili v bojih sedem parnikov, enega rušilca in malo sprempljevalno ladjo. Osem parnikov, pet križark in dva rušilca sta bila poškodovana. Ena italijanska podmornica se ni vrnila.

čemer je prišlo do hudih spopadov na vodi in v zraku. Nemško letalstvo je sijajno ščitilo bojne ladje, ki so kljub vsem naporom angleškega letalstva in hitrih čolnov ter rušilcev dostojanstveno nadaljevale svojo pot takorekoč pred nosom Anglije. En angleški rušilec je bil pri napadih potopljen, drug pa težko poškodovan. Angleži so v tej preizkušnji pred Doverjem izgubili skoro 50 letal. Zgodilo se je torej nekaj, kar je za angleške pojme moralo priti nepojmljivo: da si je drznil odred nemških bojnih ladij izvršiti svoj oborožen sprehod skozi Kanal, ne ozirajoč se na številčno premoč angleške vojne mornarice, ki je vendar svetovno znana kot »gospodarica nad morji«. Da, časi so se silno spremenili! Anglija ni varna niti več pred svojo lastno obalo, kaj šele v prostranem prostoru svojega imperija. Slabost Anglije na morju je spričo stalnih porazov, ki jih doživlja Churchillova vojna politika, že tolika, da se morejo nemške bojne ladje že sprehajati pred angleško obalo, ne da bi se bila angleška mornarica sploh pojavila v večjem obsegu.

Churchill žanje sedaj, kar je sejal. V tramovju Imperija poka na vseh koncih in krajih. Gospodstvo Anglije v Vzhodni Aziji je s padcem Singapura končano. Angleške koncesije v Šanghaju in drugih kitajskih mestih so po naročilu Japoncev zasedle kitajske oblasti v znamenju vidne solidarnosti med Kitajci in Japonci v okviru novega vzhodno-azijskega reda. Prav tako se je Churchill izjalovila tudi libijska ofenziva, sploh: kamorkoli pogleda, povsod samo porazi in nevšečnosti.

Popolnoma drugačen je medtem položaj sil Trojnega pakta, ki so v sijajnem sodelovanju tako v Evropi kakor tudi v Vzhodni Aziji in pred obalami Severne in Južne Amerike dosegle zavidanja vredne vojaške uspehe. Pri vsem tem je poročanje v taboru sil Trojnega pakta stvarno, saj ne pozna šminkanja in pretvarjanja. Če so bili tu in tam neizogibni manjši neuspehi, se jih je brez oklevanja priznalo, ker silam Trojnega pakta ni do prestižnih, nego v glavnem do trajnih vojaških uspehov. Angleži pa lažejo v tisku in v radiu že toliko, da jim nihče ničesar več ne verjame. Tako so na primer svojčas lagali, da sta nemški bojni ladji »Scharnhorst« in »Gneisenau« tako težko poškodovani, da ju ni več mogoče popraviti... Laž ima kratke noge in tako so morali sedaj priznati bojno sposobnost ladij, ki so zmagovito plule skozi vodovje Rokavskega zaliva.

Isto velja o lažeh Churchillovih propagandistov glede Singapurja. Svojčas so dejali, da je Singapur trdnjava, ki je sploh ni mogoče zavzeti. Istočasno so hoteli zatrjevati, da je Singapur glavno oporišče celokupne britanske politike v Vzhodni Aziji. Te laži so veljale tako dolgo, dokler Singapur ni bil zavzet s strani Japoncev. V trenutku, ko je nad Singapurjem zavihrala japonska zastava, je »izgubil« ta mogočni »steber« angleške hegemonije v Aziji sleherni pomen... Angleška propaganda pač šepa na vseh koncih in krajih.

Churchilla tudi zadnja dva udarca predvidoma ne bosta iztreznila. Mož se je zagrizel v svojo idejo o uničenju totalitarnih držav kakor pes buldog, ki sicer lahko ugrizne, ne more pa odpreti svojih čeljusti. Sile Trojnega pakta v splošnem, osovine Rim-Berlin pa še posebej nadaljujejo kljub vsem jalovim manevrom angleške propagande svoje operacije v trdni zavesti bodoče zmage, ki je plutokracija in boljševizem ne bosta preprečila.

Kannst Du schon gut deutsch?

Die

„Marburger Zeitung“

vermittelt Dir in deutscher Sprache alle Nachrichten aus dem Reich und Deiner Heimat. Jedes Postamt und jeder Briefträger nehmen Bestellungen für die »Marburger Zeitung« entgegen.

Druck und Verlag: Marburger Verlags- und Druckerei-Ges. m. b. H. — Verlagsleitung: Egon Baumgartner; Hauptschriftleiter: Friedrich Oolob; alle in Marburg a. d. Drau Badkasse 6.

Zur Zeit für Anzeigen die Preisliste Nr. 1 vom 1. Juni 1941 gültig. Ausfall der Lieferung des Blattes bei höherer Gewalt oder Betriebsstörung gibt keinen Anspruch auf Rückzahlung des Bezugs-geldes.

Vojaški program Japonske

Pomembne izjave ministrskega predsednika Tojo pred parlamentom - Indija Indijcem - „Čungking bomo uničili“

Japonski ministrski predsednik Tojo je imel te dni pred parlamentom velik govor o »prvem razdobju« vzhodnoazijske vojne. Ze uvodoma je izjavil, da pomeni padec Singapurja japonsko zasedbo vseh važnih oporišč Velike Britanije in Amerike, ki sta jih ti dve velenili uporabljali doslej kot sredstvo za podjarmljenje Vzhodne Azije. Vojni cilj Japonske — tako je dejal Tojo — je varna ustanovitev novega reda zaradi skupne možnosti obstanka na etičnih načelih. V tem novem redu bo zavarovala Japonska vsakemu narodu v večjem vzhodnoazijskem prostoru ono mesto, ki mu pripada.

Cesarske čete nadaljujejo svoje operacije v Burmi — je nadaljeval Tojo — v svrhu zavzetja angleških strateških točk, da bi odrezale cesto, ki vodi v Čungking. Tojo je nadalje dejal, da Japonci nikakor ne smatrajo Burmezov kot svoje sovražnike. Če hoče burmeški narod spričo položaja Anglije sodelovati, bo Japonska rada pomagala Burmi v smislu načela »Burma-Burmezom«.

Glede Indije je dejal Tojo, da ima sedaj najlepšo priliko, otrestiti se brezobzirnega despotizma Anglije ter obenem udeležiti obnove vzhodnoazijskega blagostanja. Japonska bo Indiji po-

magala v smislu parole »Indija Indijcem!« Holandske čete, v kolikor se še upirajo, bo japonska oborožena sila strla. Ako želi prebivalstvo Holandske Indije sodelovati z Japonsko, ga bo Japonska osvobodila holandske ubežne vlade. Tudi Holandska Indija bo deležna vzhodnoazijskega blagostanja.

Tojo se je nato baval z režimom maršala Čangkajška. Padec Singapurja pomeni zlom enega izmed stebrov angleške obkoljevalne fronte. Čungking je vsled stalnega prodiranja japonskih čet v Burmo obsojen na to, da bo kmalu odrezan — Čangkajškov režim je izoliran in brez moči. Japonska bo zadala temu režimu smrtni udarec. S kitajskim narodom pa želi Japonska bratskega sodelovanja, kajti Japonska hoče izvesti obnovo Azije skupno s prebivalstvom Kitajske ob obojestranski pomoči.

Ob koncu svojega pomembnega govora je dejal Tojo, da pomeni padec Singapurja izpopolnitev »prvega razdobja« vojne v azijskem prostoru. Morala japonskega naroda ne sme poenotiti ob tej zmagi. Japonska bo nadaljevala svoje vojaške operacije tako dolgo, dokler ne bodo Anglija, Amerika in njih trabantji prejeli uničujoče udarce.

roda je objavil zlasti angleški tednik »John Bull« na viden način. Ta volja se ne obrača samo izrecno proti »vodstvu«, temveč proti vsemu nemškemu narodu. Po mnenju lista tokrat ne bo pogajanj s kako stranko v Nemčiji izven brezpogojne predaje. »K sreči — tako piše list — bo igrala Sovjetska Unija na dan zmage merodajno vlogo, kakor igra glavno vlogo sedaj v hudih dneh vojne. Churchill, Roosevelt in Stalin se bodo najprej sporazumeli, preden bodo izročeni kakršnikoli pogoji. Napram tem trem možem ločeno in skupno lahko imamo zaupanje, da ne bodo ponovili katastrofalne napake l. 1918. Sovražniku ne bodo pustili nikakega oddiha, dokler ne bo na fronti odločilno poražen. Mislili ne bodo niti na mir, dokler ne bo Nemčija zasedena s strani zavezniških čet.« Voditelje nove Nemčije bi bilo treba po mnenju »John Bulla« že sedaj poiskati. Ako se jih bo našlo, se naj za nemški narod izdela nov vladavinski sistem. »John Bull« zahteva radi tega od vlade, naj imenuje avtoritativno mesto, ki bo izdelalo mirovno upravo, »ki jo nameravamo zgraditi na ruševinah uničenega nemškega militarizma.« Ta urad naj bi sodeloval s Sovjetsko Unijo in z Zedinjenimi državami »in naj bi se oziral na pomanjkanje ljudi s častjo in razumom v premagani Nemčiji«.

Tu vidimo torej zopet prave namene Anglije, akopprav ni bilo o njih treba nikdar dvomiti. K sreči je to široko-ustenje »John Bull-a« samo lepa želja, o katere uresničenju pač tudi v Angliji menda nikdo ničesar ne verjame.

Uničevalni načrti Churchilla, Roosevelta in Stalina

Angleži preplavljajo stalno ves svet s svojimi obljubami in lepimi gesli o svobodi in pravičnosti. Splošnem blagostanju narodov itd., toda vse to le tedaj, ako bo Anglija zmagala. V resnici pa izgledajo pravi nameni povsem drugače. Medtem ko namreč angleška

propaganda krošnjari z lepimi frazami »o miru pravičnosti za vse narode«, podajajo ali odkrivajo gotove izjave napram angleški javnosti prave uničevalne načrte, ki jih je sklenila dična kompanija Churchill-Roosevelt-Stalin. Voljo do uničenja nemškega na-

Zmagovita pomorska bitka v Kanalu

Pretekli petek je sporočilo nemško vrhovno poveljstvo potek velike bitke, ki se je odigrala dne 12. t. m. v Rokavskem zalivu. Imenovanega dne je prišlo v teku operacij nemških pomorskih sil v Kanalu kakor tudi v zapadnem delu Severnega morja do spopada z angleškimi silami. Eskadra, ki jo je vodil Vizeadmiral Cilliäx, sestojela iz bojnih ladij »Scharnhorst« in »Gneisenau« ter križarke »Prinz Eugen« je potopila nekega angleškega rušilca ter poškodovala drugega sovražnega rušilca. Močni sovražni letalski odredi so bili odbiti s težkimi izgubami za sovražnika. Samo neka nemška torpedovka je bila poškodovana vsled bombnega zadetka. Neka nemška stražna ladja se je potopila, pač pa je še prej sestrelila letalskega napadalca. Operacije naših pomorskih sil so ščitili močni letalski odredi pod poveljstvom Generalfeldmarschalla Sperrle-a. Sovražno letalstvo je izgubilo 43 letal. Večino teh letal so sestrelili nemški lovci, ostali del pa protiletalska artilerija mornarice in letalstva. V teku ostrih letalskih borb je izgubilo nemško letalstvo sedem lastnih letal.

PK-Aufn.: Kriegsbericht Leßmann (Wh.)

Von den Abwehrkämpfen im mittleren Frontabschnitt. Ein teilweise in Brand geschossenes Dorf wird vom Feind gesäubert

Naroči „Štajerskega Gospodarja“!

Polek kapitulacije Singapurja

Dramatičen razgovor med japonskim generalom Jamašito in med angleškim generalom Percivalom

Preteklo nedeljo zvečer je japonski vrhovni poveljnik na Malajskem polotoku generalleutnant Jamašita v skoro enournem razgovoru obrazložil angleškemu generalleutnantu A. E. Percivalu pogoje za predajo Singapurja. Jamašita je uvodoma izjavil, da prevzame v smislu japonskega viteštva vso odgovornost za življenje angleških in avstralskih vojakov ter za angleške žene in deco v mestu. Razgovor je potekal kakor sledi:

Jamašita: »Zelim kratek in točen odgovor. Zadovoljil se bom samo z brezpogojno kapitulacijo.«

Percival: »Da.«

Jamašita: »Ali so bili ujeti s strani Angležev kaki japonski vojaki?«

Percival: »Ne, niti eden.«

Jamašita: »Kako je z japonskimi prebivalci?«

Percival: »Vsi japonski prebivalci, ki so bili s strani angleških oblasti internirani, se nahajajo v Indiji, kjer jamči indijska vlada za njih življenje.«

Jamašita: »Sedaj bi rad slišal, ali se želite predati ali ne. Ako to želite, vztrajam pri brezpogojni kapitulaciji. Kakšen je vaš odgovor: da ali ne?«

Percival: »Ali mi hočete pustiti časa do jutri?«

Jamašita: »Do jutri? Tako dolgo ne morem čakati. Dogovorjeno je, da bodo japonske čete danes ponoči napadle.«

Percival: »Kako bi bilo, ako bi počakali do 22.30 japonskega časa.«

Jamašita: »V tem slučaju bi japonske čete nadaljevale svoje napade do omenjenega časa. Ali hočete sedaj izjaviti da ali ne?«

Percival: (molči).

Jamašita: »Rad bi imel dokončen odgovor, zato vztrajam pri brezpogojni kapitulaciji. Kaj porečete k temu?«

(Zander Kartendienst)

Englands verllorener Posten in Ostasien. Die Inselstadt Singapur, die als uneinnehmbar galt, ist von den Japanern in einer fast beispiellosen Strategie den Engländern entrissen worden

Percival: »Da.«

Jamašita: »Dobro, povelje za ustavitve streljanja mora biti izdano ob 22. uri. Dovolil bom takoj, da ostane entisoč mož angleških čet radi vzdrževanja reda in miru v mestu. Ste s tem zadovoljni?«

Percival: »Da.«

Jamašita: »Ako bi prekršili te pogoje, bodo japonske čete brez oklevanja pristopile takojšnji, splošni in dokončni ofenzivi proti mestu Singapur.«

Avtomobil, ki ga je uporabil generalleutnant Percival, je imel na hladilniku angleško, poleg nje pa v znak kapitulacije belo zastavo. Preden so se začeli razgovori, so si segli angleški in japonski častniki v roke. Tako je potekla kapitulacija največjega angleškega oporišča v Vzhodni Aziji.

ogromnimi viri) v vojno, prav tako pa tudi v takozvanih sovjetskih uspehih na vzhodni fronti. Kar je imel omeniti s tem v zvezi, ni moglo stopnjavati upanja Angležev.

Ceprav so ti činitelji spravili »angleško zmago v področje možnega«, je moral Churchill govoriti o novih katastrofah. Z Zedinjenimi državami rame ob rame je izrekel Churchill upanje, da bo srečno dokončal vojno z Japonsko, na drugi strani pa je moral govoriti o japonskih zmagah. Pacifiška mornarica, ki je bila po njegovem mnenju »važno ustrahovalno sredstvo«, je odpovedala, ker so Japonci treščili ta ščit k tlom. Pa tudi sicer niso zavezniški dorasli izbornu oboroženim in vojaško nastrojenim Japoncem. »Položaj je tak, kakor da se je zrušil jez in da se je vtila voda v strugo reke.«

Churchill je moral bistveno ponoviti, da se približujejo za Anglijo neugodni in težki časi. Izgubo Singapurja je moral Churchill imenovati »strašen poraz«. Končno je Churchill apeliral na angleški narod in na zaveznike, da se z odločnostjo povzpnejo iz doline katastrofe. Churchill je tudi tokrat položil ves svoj up na Zedinjene države, čeprav je pozabil, da imajo Zedinjene države same dovolj opravka z lastnimi zadevami. Ameriški mornariški minister Knox je še nedavno izjavil, da imajo Zedinjene države same nositi veliko breme in da ameriška mornarica ne more pomagati Angliji v obsegu, kakor so si ga v Londonu obetali ob vstopu USA v vojno. Churchill je moral končno priznati, da Anglija ne more braniti imperija v Pacifiku, ker rabi vsakega moža, vsako letalo in vsako ladjo v boju z Nemčijo in Italijo. Po težkih udarcih, ki so jih prejeli Amerikanci s strani Japoncev, je torej nerazumljivo, da se Churchill zanaša še kakorkoli na Ameriko.

Nemške podmornice pred Južno Ameriko

Kakor poročamo na drugem mestu, so se pojavile nemške podmornice, ki so doslej pred severoameriško obalo potopile blizu pol milijona ton sovražnih ladij, v sijajnih podvigih pred južnoameriško obalo. Pojavila so se namreč v takozvanem Karibijemskem morju. Obstreljevale so s topovi petrolejsko pristanišče Aruba ter potopile v vodah imenovanega otoka tri petrolejske ladje. Razen tega je bila blizu luke Curacao potopljena še neka druga petrolejska ladja.

Pojav nemških podmornic v Karibijemskem morju pomeni z mornariškega in tehniškega stališča sijajen podvig. Od francoske obale do Curacao-a je 3800 milj ali 7000 kilometrov. Tu vidimo, kako velik je akcijski radius naših podmornic, ne oziraje se na to, da je področje, v katerega so vdrele nemške podmornice, izredno dobro zastraženo. Stražo pa tvorijo severoameriške posadke, mornariške ter letalske edinice.

Churchill je razkrival svojo krivdo

Angleški premijer je govoril po radiu - Angleška upanja po neprestanih porazih

Angleški ministrski predsednik Winston Churchill je imel v nedeljo že dalj časa napovedovani in enkrat že preloženi radijski govor. Po izgubi Singapurja in po udarcu v Kanalu je bil ves govor eno samo priznanje lastne krivde.

Angleški narod je pač pričakoval, da mu bo Churchill pokazal pot zmage. Kakor zadnjič v Spodnji zbornici pa Churchill ni imel ničesar sporočiti — razun cele vrste porazov in razočaranj. Svoja razlaganja je pričel Churchill z nekako rekapitulacijo svojega sestanka z Rooseveltom, češ, da je igral pri tej priliki vlogo »težko ogroženega borca, ki išče pri velikem prijatelju pomoči. Churchill je nadalje priznal, da se je ravno v tem trenutku nahajala

Sovjetska Unija v največji stiski in da so bile lastne (angleške) možnosti skoraj do zadnjega izčrpane. Ze dolgo je namreč največja skrb Anglije oskrbovanje z živili in surovinami kljub nemškim in italijanskim podmornicam. Pri vsem tem pa je imela Anglija dolžnost, podpirati Sovjetsko Unijo kolikor mogče. »To smo tudi storili«, je dejal Churchill, »čeprav je bilo malo, kar smo mogli storiti.«

Tudi ves nadaljnji govor mrgoli samih priznanj o lastni krivdi. Ako zatruje Churchill, da Anglija ni bila v Stanju, vojskovati se z Japonsko, nastane vprašanje, zakaj je Anglija Japonsko tako dolgo in z vsemi sredstvi izzivala. Olajšanje je zagledal Churchill v vstopu Amerike (s svojimi

Splošna mobilizacija v Avstraliji

Angleži smatrajo Rangun kot ogrožen - Kako izgleda v Singapurju?

Iz Tokija poročajo: Po nekem poročilu iz Sidneya je odredila avstralska vojna vlada splošno mobilizacijo. Predsednik vlade Curtin je izjavil, da je sleherni prebivalec avstralskega kontinenta v službi vlade in da bo doprinesel za svojo domovino žrtve brez ozira na to, da-li mu je drago ali ne.

Japonske čete, ki operirajo v Birmi, so dosegle ob železniški progi Moulmein-Rangun mesto Thaton ter so Angleže prisilile k nadaljnjemu umiku. To poročilo japonskega cesarskega stana so potrdili Angleži v svojem uradnem poročilu iz Ranguna, po katerem ogrožajo japonske čete že neposredno glavno mesto Burme.

Poročevalska agencija Domei je objavila v zvezi z zavzetjem trdnjave Singapur zelo zanimivo poročilo o sliki, ki jo je nudilo mesto po pri-

hodu japonskih čet. Mesto je najprej izgledalo kot nekako veliko taborišče angleških čet. Povsod je bilo videti ogromne množine vojnega materiala. Ceste so bile natrpane z angleškimi vojaki, ki so vzbujali vtis utrujenosti in poparjenosti. Ob vratih k neki vrtni hiši so se angleške straže zabavale ob zvokih nekega gramofona. Ko so prispeli Japonci, se je slika mahoma spremenila. Cerkve in mestno hišo so spremenili v vojne bolnišnice. Na njih se vije zastava Rdečega križa. V mestu vlada ogromen promet. Angleški vojaki z japonskimi trakovimi rokavih vzdržujejo red in mir. Tu in tam ležijo uničeni tanki in vozila. Zgorele ruševine posameznih hiš so priče viharja, ki je bil preko mesta. Pred neko japonsko hišo je bilo zbranih kakih dvajset Malajcev, ki so pozdravili japonskega častnika z besedami: »Vedeli smo, da bodo Japonci prišli prav kmalu.«

„Rojstvo Nove Azije“

Iz Tokija poročajo: O priliki velike proslave v zvezi z zavzetjem mesta in trdnjave Singapur je govoril v Hibijaparku v Tokiju tudi ministrski predsednik Tojo, ki je v svojem govoru med drugim povdaril, da bo moral japonski narod nadaljevati svoje napore za nadaljevanje vojne in ustanovitev nove in večje Vzhodne Azije. Zavzetje Singapurja, ki je služil 120 let Angležem kot baza za angleško obvladovanje Azijatom, pomeni rojstni dan Nove Azije in preobrat v svetovni zgodovini. Tojo je v svojem govoru povdaril, da je Japonska segla po orožju šele tedaj, ko je postal angleško-ameriški pritisk neznosen. V trenutku, ko je Japonska segla k meču, so v najkrajšem času padla vsa oporišča angleškega in ameriškega poseganja v Vzhodno Azijo. Razvoj pacifiške vojne je odkril velike napake angleških in ameriških oblastnikov, ki so podcenjevali pravo moč Japonske, katero so skušali podvreči si z gospodarsko blokado in oboroženim obkroževanjem.

Govornik je končno dejal, da se je vojna šele sedaj pričela. Japonce je pozval, naj združijo svoja prizadevanja, dokler sovražniki osovinskih sil ne bodo padli na kolena.

SUMATRA

Sumatra je najbolj zapadno ležeč otok skupine velikih Sunda otokov in leži v Indijskem Oceanu. Od Malajskih polotokov ga loči na severu morska cesta od Malake, na vzhodu Sunda cesta od Jave ter obsega s sosednimi otoki 422.527 kvadratnih kilometrov, na katerih živi okrog 6 milijonov prebival-

cev. Razen kakih 20.000 Evropejcev živijo tam večinoma razna malajska plemena kakor Gajoerji, Bataki, Kubi, Pasumahi, Redšangi in Lampongi. Na jugu živijo narodi malajskih plemen živijo bolj po mohamedanskih in hinduističnih običajih. Na otoku je tudi precej Kitajcev in Arabcev.

Prvotni prebivalci so bili Bataki in Balajci. Že v prvem stoletju po našem štetju so prišli na otok Hindijci in Arabci kot trgovci, ki so si kmalu pridobili vpliv v politiki. Uvedli so tudi svoje verske obrede. Skoraj istočasno so se tam pojavili tudi Kitajci. Evropa je za Sumatro izvedla šele v sredini 15. stoletja. Leta 1596 so Holandci obiskali južno obrežje otoka, leta 1600 zapadno in pozneje tudi vzhodno. 1685. leta so se Angleži zasedli in naselili v Benkuliji. Od leta 1796 do 1811 je Anglija prevzela posestva in pravice nizozemske družbe in sicer z vojaško zasedbo. Leta 1816 in pozneje so pa bivša nizozemska posestva prešla zo pet v roke Nizozemcem. Leta 1824/25 je tudi Benkulija postala nizozemska. V času med 1819 in 1903 so si potem Nizozemci podvržli večino otoka ob morskih obalah in v notranjosti. Otok so razdelili na 8 upravnih okrajev in sicer na Sumatro, zapadna obala, Tapanuli, Sumatra, vzhodna obala, Benkulija, Lampong, Palembang, Džambi in Ačin. Vzhodna obala in Ačin sta guvernijsko široko samostojnostjo in domačim sodstvom. Ostali upravni okraji so rezidence.

Vzporedno z zapadno obalo ležeče gorovje Bukit-Barizan loči Sumatro v zapadni hriboviti ter v nekoliko večji vzhodni ravninski in močvirnati obmojski predel. Andamansko in Nikobarsko gorovje je bogato na premogu.

Klepetulja je pristopila Nergaču z novimi »novicami« iz etra, prišepetala je »zaupno« pomagaču, kar vzela je takorekoč iz — vetra.

Tu in tam še delujejo vulkani, ki so nekoč bili zelo nevarni. Vulkani Korintji, Indrapura itd. so do 3800 m visoki. Sumatra je bogata na nahajališčih zlata, srebra, bakra, svinca, kositra, petroleja itd. Južni del otoka je zaraščen s pragozdovi.

Kmetijstvo goji tobak, ki je na najboljšem glasu, nadalje kavo, kavčuk, koruzo, kopro, poper itd. Industrija pridobiva mineralije in petrolej.

Klimatične razmere so enakomerno vroče, v močvirnatih nižinah nezdrave in šele 1200 metrov visoko znosljive.

Sumatra je domovina črnega panterja, nadalje slona, ki je dobil ime po otoku, dveh vrst rinocerosov, malajskih medvedov, kraljevskih tigrov, orangutanov, divjih svinj itd.

Promet se razvija na vzhodu po plovnih rekah, na zahodu po avtomobilskih cestah in deloma tudi že po železnicah. Brzojavni prog je na otoku okrog 700.000 km. Sumatra ima prekomorsko kabelsko zvezo z Javo in Malako. V Sabangu imajo tudi radio oddajno postajo.

Glavna morska luka je Emmahaven. Druga važnejša mesta so Palembang, Medan, Padang in Džambi. Reke zapadne obale so kratke in manj pomembne. Vode, ki se stekajo na vzhodni obali v morje so plovne tudi za večje ladje. Omena vredne so Kampar, Indragiri, Džambi, Muzi ter Tulang-Bavang.

Kakor že omenjeno, je Sumatra pod holandsko ali nizozemsko oblastjo ter predstavlja sestavni del takozvane Nizozemske Indije. Po poročilih iz Vzhodne Azije so Japonci s svojimi četami že na Sumatri, kjer so njihovi letalski padalci najprej zasedli nizozemsko letališko bazo Palembang in nekatere druge strateško važne točke, od koder bodo skušali prodreti v notranjost in zasedati otok, ki je po svojem obsegu in le deloma izkoriščenem naravnem bogastvu za japonsko cesarstvo velike bodočnosti.

PK.-Aufn.: Kriegsbericht. Schönberg (Wb.)
Infanterie nimmt Agedabia wieder in Besitz

Überfall in der Morgendämmerung

Von Kriegsbericht. Richard Kaufmann

PK. Wie der Wehrmachtsbericht meldete, überfielen englische Seestreitkräfte unlängst einen abgelegenen deutschen Stützpunkt an der norwegischen Westküste. Der nachfolgende Bericht schildert den Heldenkampf eines deutschen Vorpostenbootes, das den seinem Schutz anvertrauten Geleitzug bis zur eigenen Vernichtung gegen Flugzeuge, Sturmboote und schließlich Zerstörer verteidigte.

Der Tag beginnt wie alle Tage an der norwegischen Westküste kalt, diesig, grau. Als Oberbootsmann B., Erster Wachoffizier des Vorpostenbootes »Föhn« gegen 9 Uhr auf die Brücke tritt, fährt ein kalter, eisiger Wind in sein unausgeschlafenes Gesicht. Mißvergnügt und strafend beobachtet er die dicken Schatten der Handelsdampfer, die in der Mitte des Hafens liegen. »Euretwegen sind wir heute nacht erst um einhalb vier Uhr in den Hafen und um einhalb fünf Uhr in die Koje gekommen... Na ja!« In diesem Augenblick trifft ein Geräusch sein Ohr, das ihn sofort Schlafmüdigkeit, Ärger mit dem Geleit und alles vergessen läßt — das Brummen eines Flugzeugmotors. So früh schon deutsche Maschinen? Und ausgerechnet hier über unserem Hafen?

Da löst sich vom Gipfel eines Fjord-Berges ein kleiner grauer Schatten los, kommt auf »Föhn« und die Dampfer zu, jetzt mit rasender Geschwindigkeit... Nur einen Augenblick stutzt der Oberbootsmann — dann stößt er schon aus voller Lunge den Alarmruf aus: »Fliegeralarm! Fliegeralarm! Flieger...!«

Didididit, didididit... jault die Hupe auf. Über alle Gänge, Stiegen, Leitern, Auf- und Niedergänge kommen die Matrosen angeschossen, gepurzelt, geglitten, reißen die Persenings von den Flakwaffen herunter,

schlagen in fieberhafter Eile die Magazine der Bereitschaftsmunition an und machen das Boot schießklar. Gleichzeitig gibt der Kommandant Befehl an die Maschine: »Es wird sofort abgelegt!« Vor- und Achterleinen fliegen los, die Schraube rührt das Hafenwasser auf. »Föhn« übernimmt den Schutz seiner Geleiddampfer.

Salven in den Winterhimmel

Die ersten Engländer sind schon heran. »Immer im Kreis um unsere Dampfer herumfahren«, ruft der Kommandant dem Rudergänger zu. Er muß schon schreien, denn inzwischen haben die vier Gewehre den Kampf gegen den fliegenden Gegner eröffnet. Vorpostenboot gegen Flugzeuge, das ist ja nun schon nichts Neues mehr. Feuerstoß auf Feuerstoß zieht als rotglühende Kette in den grauen Winterhimmel, dazwischen die weißlichen Fäden der SMG-Munition. Auch von Land her knarrt es und in das hastige Knattern der schweren und leichten Maschinenwaffen mischt sich das dumpfe Krachen der ersten Bombenexplosion. Immer mehr Engländer kurbeln schon über dem Hafen.

»Föhn« umkreist wie ein treuer Wachhund seine Dampferherde im Hafenbecken. Auch dort ist man fieberhand an der Arbeit. Zischend steigen die Dampfwolken aus den Winschen in die Luft. Scheppernd holen die Ankerpills Glied um Glied der schweren Ketten mit dem Anker geschirr ein. Im Brückennock steht der Oberbootsmann und beobachtet das Schießen seiner Gewehre. Wieder fliegt ein Engländer das Boot an. »Gut so!«, denkt der Wachoffizier, »den hat's erwischt. Das ist das Gewehr von Bootsmann B. Noch ein Treffer...« Aber der Engländer wird immer größer, kommt trotz der Treffer näher.

Jetzt knattert ein schweres MG gegen ihn los. »Das ist Gefreiter H., denkt der W. O. weiter, »schön, gut so!« Eine ganze Salve von Vollgeschossen zerfetzt buchstäblich die Glaskanzel des Bombers. Noch immer fliegt er geradeaus. Aber der Flugzeugführer scheint getroffen zu sein. Denn jetzt kippt die Maschine vorne über und stürzt mit gewaltigem Aufschlag in das Hafenwasser. Eine zweite Maschine wird gefaßt, biegt plötzlich hart nach Südosten ab. Ihre linke Tragfläche brennt im ersten Drittel lichterloh. Gerade kommt sie noch über einen Berg und außer Sicht. Viel weiter aber trägt sie der brennende Flügel sicherlich nicht.

Eine neue Überraschung

»B., sehen Sie doch zu, ob wir nicht auch noch mit dem Backgeschütz Feuer eröffnen können!« ruft plötzlich der Kommandant dem W. O. zu. Wie ein Blitz ist der von der Brücke herunter und auf dem Vorschiff. Aber er kommt nicht dazu, seine Absicht auszuführen. Während er die Brücke verläßt, ist es ihm, als ob eine ganze MG-Salve in die Aufbauten schlägt. Sonderbar, denkt er im Laufen, wo kommt nur das MG her? Plötzlich erkennt er im nebligen Grau der nördlichen Hafeneinfahrt ein kleines Boot, von dessen Deck es unaufhörlich aufzüngelt und flackert. Pfeifend und raselnd schlagen die Salven in den Leib des Vorpostenbootes. Ein englisches Sturmboot! Also daher bläst der Wind. Nun aber nichts wie ab, sonst schlachten sie uns mit unserem Geleit im Hafen ab. So eine verfluchte Schweinerei...

Inzwischen hat ein Fla-MW.-Führer ebenfalls das Sturmboot erkannt.

PK.-Aufn.: Kriegsbericht. Schäfer (Wb.)
Auf Wacht am Eismeer

»Frage! Feuererlaubnis?« wendet er sich ganz ruhig an den W. O. »Na, klar Mann, was denken Sie?« antwortet dieser. Aber innerlich freut er sich darüber, daß seine Männer auch im Gefecht nicht die Feuersdisziplin vergessen. Salve um Salve jagt zu dem Sturmboot herüber. Aber ehe eine einwandfreie Trefferwirkung erkannt ist, kommt eine neue Hiobsbotschaft: »Herr Oberbootsmann, der Kommandant ist gefallen...«

Schon ist der W. O. wieder auf der Brücke. Da liegt der Kommandant, und das Boot steht nur noch 30 m ab vom Land, die Nase auf die Pier gerichtet. Wie ein Schlag durchfährt es den Oberbootsmann: Jetzt bist du der Kommandant und hast die Verantwortung, jetzt mitten im Gefecht...

Blinkzeichen »K an K«.

»Ruder hart Backbord!« — »Recht so!« — »Kurs Nord aus dem Hafen heraus!« schreit er den Handelsdampfern zu. Die haben inzwischen die Anker eingeholt, setzen sich zur Nordausfahrt in Bewegung, als letztes das Vorpostenboot.

Inzwischen ist eine weitere Maschine der Engländer funkensprühend und stinkend vom Kampfplatz abgebogen und Richtung Nord verschwunden. Auch sie wird nicht weit kommen. »Nach Norden in die Fjorde hinein verholen — vielleicht finden sie uns dann nicht!« kalkuliert der neue Kommandant. Im Innern ist er fest davon überzeugt, daß die Engländer mit Kriegsschiffen draußen liegen, denn wo Sturmboote sind...

Da biegen zwei schlanke, graue

(Scherl-Bilderdienst-Röhr-M.)

Generalbauinspektor Speer, der Nachfolger Dr. Todts. Nach einer amtlichen Mitteilung hat der Führer dem Generalbauinspektor für die Reichshauptstadt, Dipl.-Ing. Prof. Albert Speer, unter Beibehaltung seines bisherigen Amtes die von dem tödlich verunglückten Reichsminister Dr. Todt bisher verwalteten Ämter des Reichsministers für Bewaffnung und Munition, des Generalinspektors für das deutsche Straßenwesen und des Generalinspektors für Wasser- und Energie übertragen.

(Scherl-Bilderdienst-M.)

Einsatzhafen japanischer Flugboote. Die überraschenden Erfolge der japanischen Marine-Luftwaffe, der auch jetzt wieder holländische und amerikanische Kreuzer zum Opfer fielen, ließen die ganze Welt aufhorchen. Mit Todesverachtung haben die Japanischen Flieger die feindlichen Schiffe angegriffen und vernichtet. Unser Bild zeigt einen japanischen Flugboot-Stützpunkt mit wassernden Maschinen

Schiffe in die Nord-Hafeneinfahrt hinein. Zerstörer — deutsche, englische? Sie blinken mit der Morselampe; ein Signalgast liest ab: »Herr Oberbootsmann! Sie geben »K. an K.« (Kommandant an Kommandant). »Gib zurück: »N. N.« (nicht verstanden), befiehlt der Kommandant und betet im Innern: »Wenn wir nur die zweite Huk da vorne kriegen, dann sollen sie uns mal finden.«

»Wieder blinken die Zerstörer: »K. an K.« Der Signalgast gibt endlich: »Verstanden!« zurück. Die Zerstörer darauf laufend: »K. K. K. K.« (Komm, komm, komm, komm). »Ja, komm, komm, komm, komm... denkst«, meint ein Mann ironisch. Da ist schon die erste Huk. Sie biegen um sie herum. Da vorne ist die zweite. Aber nun laufen die Zerstörer mit voller Fahrt auf und schießen aus allen Knopflöchern. Die ersten Granaten heulen in das Boot und die Handelsdampfer zerkrachen. Qualm und Granatsplitter... Es ist zu spät. Sie können nicht mehr heraus. Also, Schiffe auf Strand setzen, damit wenigstens der Schiffskörper gerettet wird und nichts auf Tiefe geht.

Englischer »Schießsport« gegen Wehrlose.

Der Oberbootsmann winkt nur kurz mit dem Sprachrohr, die auf den Handelsdampfern verstehen ihn ohne weitere Worte. Krachend fahren vier Schiffe mitten im Granatfeuer auf die Felsen. Der Kommandant gibt an die Maschine: »Boot wird verlassen!« Er sieht seine Männer auf die Felsen hinüberspringen und springt schließlich selbst ab. Kurz vorher sieht er noch englische Landungstruppen nach links und rechts in den Fjordrand fahren. Stur und hartnäckig schießt der Engländer inzwischen weiter auf die vier Boote, MG-Salven prasseln auf jeden Mann, der sich rührt, auf Ertrinkende im Wasser, auf die Verwundeten und

Sanitäter in den Felsen, auf Soldaten wie auf Zivilisten. Schreien, Stöhnen erfüllt die Luft, dazwischen das Bersten der Granaten, die auf dieser Steinwurfweite die Körper der Dampfer zerreißen, in Brand setzen. Ein Inferno der Vernichtung, brutaler Entfesselung einer ungeheuren Feuerkraft gegen vier hilflose Wracks, die keinen Schuß mehr zurückgeben können, auf die wehrlosen Schiffbrüchigen zwischen den Felsen. — »A good sport, made in England«, eine jener großen unglaublichen Gemeinheiten, über die die Überlebenden später am liebsten schweigen möchten, weil sie sich für den Gegner schämen.

Der Oberbootsmann, einen Granatsplitter in der Brust, mehrere im Gesicht, einen quer durch den Ärmel der blauen Jacke, robbt, gleitet, kriecht hartnäckig durch die MG-Garben den Felsen herauf. Er findet ein Versteck, ein Ablaufrohr unter der Straße, in dem er fast sechs Stunden im eiskalten Wasser liegt. Was dann geschieht, hat er selbst in einem Bericht niedergelegt.

Norweger helfen.

»Als ich mich endlich aus meinem Loch herauswand, fand ich noch vier Mann meiner Besatzung, die gleich mir in den Felsen geflohen waren. Wir machten uns auf den Weg und trafen bald auf Norweger, die mich ohne weiteres als Verwundeten mit in ihr Haus nahmen. Ich möchte hier feststellen, daß dieser Mann und seine Familie alles für mich taten, was sie nur tun konnten. Man zog mir mein nasses Zeug herunter und wickelte mich in Wolldecken. Dann wurde mir ungefähr eine halbe Flasche Kognak becherweise eingetrichtert, um mich wieder aufzuwärmen. Denn ich zitterte vor Frost fürchterlich.

Nachher wurde mir zu essen und zu trinken angeboten und trockene Kleidung zur Verfügung gestellt. Außerdem war eine norwegische Ärztin

Drugi del boja nacionalsocializma za oblast

V času, ko je Adolf Hitler sedel v trdnjavi Landsberg am Lech, so v deželi Bayern imeli volitve v deželni zbor ali Landtag. Ker je Hitlerjeva stranka bila takrat razpuščena, je ljudski blok od 129 mandatov dobil 23 poslancev. Volitve v državni zbor ali Reichstag dne 4. 5. 1924 so nacionalsocialističnemu osvobodilnemu pokretu prinesle 32 sedežev. Med izvoljenci sta bila dr. Frick in Feder. Ponovne volitve v državni zbor decembra 1924 so imenovanemu gibanju prinesle samo 14 mandatov, od katerih so štirje odpadli na nacionalsocialiste. Med tem časom je Adolf Hitler pisal v ječi svojo knjigo »Mein Kampf«. Ko je decembra 1924 lahko zapustil trdnjavo ter bil zopet svoboden, je bil to ravno pravi trenutek z ozirom na politične razmere.

Že začetkom februarja 1924 je v München-u v meščanski pivovarniški kleti ponovno ustanovil nacionalsocialistično nemško delavsko stranko ter izdal povelje za formiranje medtem že z rjavimi srajcami opremljenih SA-oddelkov. Začel se je ponoven razvoj in dvig po vseh deželah Nemčije. Bilo je leta 1926, ko je dr. Goebbels kot Gauleiter Berlin-a začel svoj boj za Berlin. Novembra 1928 je Führer prvič govoril v sportni palači v Berlin-u. Takrat je stranka štela že 100.000 članov. Volitve v Reichstag leta 1928 so Hitler-ju prinesle 12 poslanskih mandatov.

Leta 1928 je pokret povsod pri vo-

litvah napredoval kljub terorju od strani vlade. V Koburg-u so nacionalsocialisti pod vodstvom Schwedes-a prvič dobili večino v mestni občini. Konec leta je stranka štela 176.000 članov. V letu 1930 je nacionalsocializem izgubil Horst Wessel-a, njegova pesem ter vzrok njegove smrti sta pa širom Nemčije rodila obilen sad. Še istega leta je dr. Frick po nalogu Führer-ja prevzel ministristvo notranjih in kulturnih zadev v deželi Thüringen. Bil je to prvi nacionalsocialistični minister, ki je z delom mnogo doprinesel za propagando pokreta. Julija istega leta vršče volitve v državni zbor so nacionalsocialistom od 12 sedežev zvišale število državnih poslancev na 107. Tako je Hitler-jeva stranka postala največja stranka v Reich-u.

Tudi leto 1931 ni ostalo brez krize za nacionalsocialistično gibanje. Frick-a so prisilili, da je moral odstopiti kot minister dežele Thüringen. V Berlin-u je istega dne izbruhnila revolta SA-oddelkov. Julija istega leta je na lastno pest odstopil minister dežele Braunschweig dr. Franzen, ne da bi se bil o zadevi posvetoval s Führer-jem. Razmere Nemčije pod Brüning-ovo vlado so se iz dneva v dan slabšale. Število brezposelnih je doseglo pet in pol milijona ljudi. Dne 10. 10. 1931 je predsednik Hindenburg prvič sprejel Hitler-ja v avdijenco. Navzoč je bil tudi Göring. Pogovor pa takrat še ni rodil željenega uspeha.

(Zeichnung Kraft/Interpreß [Sch])

Spinnenfreundschaft, Spinne Roosevelt: »Halt nur schön still, lieber Freund Churchill! Ich werde dich in mein Verteidigungsnetz einschließen...«

škemu svetovnemu nazoru odgovarjajočo obliko voditeljske države. Njen vodja ali Führer je zrastle iz ljudstva, ki ga v popolni zavesti svoje odgovornosti odlično vodi. Vse iz ljudstva izišle in izrasle državne sile so načelno in neomejeno prenešene v roke Führer-ja, ki si ga je nemško ljudstvo izbralo.

Precej sličnosti z nemško državno obliko najdemo pri državni obliki Italije, akoravno nosi na zunanji znak monarhije. Italija je po svojem notranjem bistvu po Mussoliniju vodjena ljudska država.

Kako so izumili steznik? V 12. stoletju je v nekem malem francoskem mestu živel mesar, ki je imel s svojo ženo pravi pekel. Kakor večje, je tudi pri njem žena imela glavno in zadnjo besedo v hiši, tako da je domača vojna dnevno končala z ženinjo zmago. Razen vsega tega je mesarja bolelo tudi dejstvo, da je njegova žena bila daleč naokrog znana kot klepetulja. Da bi se ženi omejila možnost klepetanja doma in pri sosedih, je prišel na idejo, da bi ženi naročil lesen oklep, ki bi ga morala nositi, da bi teže dihal in zato manje govorila. Žena se mu je nekoliko upirala, je pa končno le zlezla v lesen oklep. V največje iznenadenje svojega moža je pa v oklepu ravno tako veliko klepetala kakor prej. Da bi imel mir, ji je nato ves obupan dovolil, da lahko odloži oklep. In glej čudo, žena tega ni hotela storiti. V svoji ničemurnosti je namreč opazila, da jo nošnja oklepa dela šibko, kar tudi njeno postavo olepša. Na ta način se je izumilo nošnjo steznika, ki se je kmalu nato razširila v Pariz in od tam po širnem svetu.

O državnih oblikah

Že naši predniki so delili države po načinu sestave in oblasti, ki so jo imeli najvišji državni organi. V glavnem se je poznalo monarhije in republike. Razlika ni bila vedno in povsod enaka. Bistveno je pač, da vlada v monarhiji državni poglavar z močjo in na podlagi lastnega prava in stoji nad ljudstvom, medtem ko je v republiki ali ljudovladi državni poglavar pooblaščenec in izvršilec volje svojega ljudstva. V monarhijah odloča volja monarha, v republikah volja ljudstva. Nekatere monarhije so imele oziroma imajo položaj državnega poglavarja urejen na podlagi nasledstva, ki sloni na dednem pravu.

Monarhije so lahko absolutistične, kjer je monarh edini nosilec državne sile. Zakonodaja in izvrševanje iste je popolnoma v njegovih rokah. Pravosodje se pa izvršuje potom imenovanih sodnikov v imenu monarha. Monarhije so pa lahko tudi z omejenimi pravicami. V takih dr-

žavah je vladar pri izvrševanju državne oblasti potom pravic, ki jih ima ljudstvo, nekoliko oviran posebno v pogledu zakonodajnih funkcij. Takim državnim oblikam se pravi tudi ustavne ali parlamentarne monarhije. Večina oblasti je ali v rokah monarha, ali pa že v rokah ljudstva.

Republik ali ljudskih vladavin je tudi več vrst. Stara republika Benetke je imela vladni sistem gotovih prednostnih krogov in je predstavljala nekakšno aristokratsko republiko. Sedanjost takšnih oblik ne pozna več.

Takozvane demokratične republike se smatrajo kot države, kjer je državna sila v rokah ljudstva. Tudi takih republik je več vrst. V Švici na primer izgleda to drugače, kakor v republikah, kjer potom izvoljenih zastopnikov ljudstvo izvaja svojo oblast.

Razen teh prevzetih državnih oblik so v zadnjem času nastale državne oblike, ki slonijo čisto na drugih podlagah in se jih ne more uvrstiti med prevzete in stare. Tu gre za moderne državne oblike kakor jo ima Velika Nemčija.

Velika Nemčija si je izbrala na german-skih temeljih izgrajeno ter pravemu nem-

tin benachrichtigt worden, die auch in kurzer Zeit kam und mich verband. Genau wie mit mir wurde mit einem Verwundeten von einem der Dampfer verfahren, der einige Zeit nach mir hereingebracht wurde. Ich bat darauf dringend, zu dem Hafen gebracht zu werden (der inzwischen von den Engländern wieder geräumt worden war) und fand dort den Hafenkapitän. Ihm meldete ich als letzter Kommandant des »Föhn« die Vernichtung eines Vorpostenbootes in der Nordausfahrt!

Obvladanie nemščine v govoru in pisavi —

dolžnost vseh Spodnještajercev

O b i s k u j t e jezikovne tečaje organizacije STEIRISCHER HEIMATBUND I

GOSPODARSTVO

Stanje kmetijske obnove na Sp. Štajerskem

Piše Oberlandwirtschaftsrat Dr. Franz, Landesbauernschaft Südmark

Po devetih mesecih kmetijske obnove s strani Civilne uprave na Spodnjem Štajerskem se izplača pregled obnovitvenega dela, ki ga je opravil poverjenik za prehrano in kmetijstvo Landesbauernführer Hainzl. O tem se lahko uvodoma reče, da je na podlagi dosedanjih pospeševalnih del računati z izboljšanjem lastne oskrbe Spodnje Štajerske v l. 1942.

A. Organizacija obnove.

Vodstvo pospeševalnih del je bilo v rokah HA II poverjenika za prehrano in kmetijstvo, ki ga je HA II organizacije Landesbauernschaft Südmark s svojimi 10 sekcijami najkrepkeje podprla. Pri šestih uradih Landratov (bivših političnih komisarij) so odgovarjali za izvedbo posameznih ukrepov prehranjevalni uradi (oddelek A) in njih glavni oddelki II (Wirtschaftsberatungsstelle). Za specialne naloge so bile ustanovljene ekspoziture poverjenstva za prehrano in kmetijstvo s sedežem pri prehranjevalnih uradih (oddelek A), in sicer: Urad za živinorejo, urad za vinarstvo, vrtnarska posvetovalnica in gradbena ekspozitura v Marburg-u, vinarski urad v Pettau-u in vrtnarska posvetovalnica v Cilli-ju. Predvideno so še druge ekspoziture, ki pa jih sedaj radi pomanjkanja tehniških sil ni mogoče zasesti.

Pri obnovi so pomagali tudi drugi uradi, tako med drugim Landstelle Graz, ki pospešuje posamezne obrate z dovoljevanjem obnovitvenih kreditov in razdolžitvenih ukrepov. Ta urad je dobil na stotine obnovitvenih predlogov, zlasti iz okrožij Marburg in Cilli. Namesto mnogih posamičnih predlogov za obnovo bodo odslej obdelovali predloge za obnovo celih vasi. Te naloge bodo v kratkem prevzeli prehranjevalni uradi. Denarja za to obnovo je v dovoljni meri na razpolago. O tem dajejo informacije prehranjevalni uradi.

Omeniti je treba nadalje urade za vodno gospodarstvo na Spodnjem Štajerskem. Ti uradi so kompetentni za deželno kulturo. Podpira jih s strokovnimi nasveti Landbauanstalt Marburg pri izvedbi raznih melioracijskih del.

Treba je omeniti, da je bilo prijavielnih pri gradbenem poverjenstvu novih zgradb v vrednosti 840.000 RM. To je le mali del vsote oziroma projektov, ki se bodo pozneje uresničili po dani možnosti.

Tudi oddelek kmetijstvo in gozdarstvo urada državnega komisarija za utrjevanje nemštva, ki gospodari v 1500 obratih, se ravna po smernicah, ki jih je izdal poverjenik za prehrano in kmetijstvo.

Z ustanovitvijo Raiffeisenovih posojilnic, ki prihajajo v poštev zlasti za dovljevanje kratkoročnih kreditov, ter s pridetkom poslovanja Deželnega hipotekarnega zavoda za Štajersko (Landes-Hypotheken-Anstalt für Steiermark), ki je kompetenten za dovoljevanje hipotekarnih kreditov, so dane kreditne možnosti.

Zadrugarstvo in podeželna trgovina skrbita za kmetijska obratna sredstva: umetna gnojila, seme, škropiva, gradbeni material itd., to pa v okviru možnosti razdelitve. Razdelitev tekočega goriva ureljajo gospodarski in prehranjevalni uradi. Pri pospeševanju kmetijstva so udeleženi tudi podeželska obrt, nekatere industrije in razne ustanove administra-

cije in privatnega gospodarstva. Tako je stopila obnovo spodnještajerskega kmetijstva v središče javnega in privatnega interesa.

B. Smernice za obnovo.

Cilje stopnjevanja kmetijske produkcije je objavil oklic Šefa civilne uprave dr. Ulberreitherja. Tudi Heimatbund in zlasti prehranjevalni uradi so na zborovanjih in v objavah obravnavali produkcijsko bitko v taki meri, da morajo biti znani njeni cilji vsem producentom. Kdor jih še ne pozna, naj se v lastnem interesu čimprej informira, da bo lahko deležen pri posameznih obnovitvenih ukrepih. Doseči se je moglo ugotoviti, da vlada pri kmetiskem prebivalstvu velik interes za kmetijsko obnovo.

Pri ukrepih, ki jih bomo pozneje našli, se je treba ozirati na to, da stoji interes vojne in vojno-prehranjevalnega gospodarstva pred privatnimi posebnimi željami. Gotove težave, ki se porajajo pri dodeljevanju obratnih sredstev in glede transportov, so neizogibne, čeprav se jih v dalekosežni meri odpravlja.

Za obnovo in za stopnjevanje kmetijske produkcije je upoštevati načelno sledeče vidike:

1. Vse ploskve morajo biti v spomladi 1942 obdelane. Nasade krompirja in povrtnine je razširiti na račun hmelja, jarega ječmena in ovsu, pri čemer je treba vključiti rane sorte v primernem obsegu. Zvišanje cen za rani krompir varuje gospodarstvenost obdelave. Ploskve krušnega žita je obdržati v dosedanjem obsegu. Kjer v lanskem jeseni ni bilo posejano krušno žito, je treba rano sejati jaro pšenico, v kolikor je to mogoče. Ploskev koruze služi človeški in živalski prehrani ter jo je obdržati. Ploskev krmilne repe in krmilnih rastlin, kakor rdeče detelje in lucerne, je treba lepo obdelati, zlasti pa je razširiti lucerno. 75% celokupnih hmeljskih nasadov Spodnje Štajerske se mora izrjaviti, ker l. 1942 za hmelj ni tržišča. Vsako drugo mišljenje o tem je napačno. Ker je obenem tudi vznemirljivo, je treba to dejstvo posebno poudariti. Tudi dodelitev ječmena pivovarom se bo v l. 1942 skrčila za skoro 75%. Samo v nekaterih občinah okrožja Cilli in v štirih občinah okrog Mahrenberg-a in v okrožju Marburg ostanje močno skršene ploskve hmelja. Vse druge ploskve hmelja na Spodnjem Štajerskem in v obmejnih krajih Južne Koroške je takoj izkrciti ter spremeniti v druge kulture. Za krčenje bodo izdana primerna navodila. Prizadeti dobe vse informacije pri Wirtschaftsberatungsstelle prehranjevalnih uradov, ki se imajo posebej pobrigati za hmeljarje, ki so težko prizadeti vsled teh ukrepov.

Pomisliti je treba, da potrebuje prehranjevalno gospodarstvo zlasti kruh, krompir, mast in zelenjavo. Nadalje gre tudi za preložitve težišča z živalske na rastlinsko prehrano. Tolišče je treba pridobivati iz mleka. Od prihodnje jesenske kampanje naprej bo treba misliti tudi na jačje pridelovanje oljaric. Treba bo omejiti stalez svinj in kokoši s pomočjo iztrebljenja živali s slabimi storitvami, ker potrebujejo svinje in kokoši človeško hrano v obliki krompirja in žita.

2. Kmetijskih obratnih sredstev ni na razpolago v brezmejnih količinah. Uporabiti

jih bo skrbno in le tam, kjer je pričakovati povečanja produkcije z večjimi dobavami za trg. Pa tudi tu gre pridelovanju živil prvenstvo.

Spodnji Štajerski je bilo odmerjenih 470 vagonov umetnih gnojil, ki so večinoma že prispeli in ki se sedaj razdeljujejo. Tudi pri gnojilih gre pridelovanju živil in krme prvenstvo.

Semenja bo predvidoma dovolj na razpolago. Izdajalo se ga bo proti izmenjavi z lastnim semenjem oziroma krompirjem. Tozadnje lastne količine je treba že sedaj odmeriti, ker se bodo te množine potrebovale za prehrano prebivalstva. Vsa naročila za seme in semenski krompir je treba nasloviti na zadrage in deželne trgovce. Za semensko čebulo se bo izdalo namesto semenja rastline, ker se je ploskev zelenjadarstva povečala na Spodnjem Štajerskem za 600 ha.

Pri škropivu bo treba preiti od bakrene galice k bakreno-apneni brozgi, ker se potrebuje galica za druge svrhe, dočim bo bakreno-apnene brozge predvidoma dovolj na razpolago.

Za oskrbo Spodnje Štajerske s stroji deluje okrog 50 tvornic, katerim je bil stavljen poseben kontingent 2100 ton jekla in železa na razpolago. Stroje — v kolikor so bili naročeni —, se bodo v glavnem dobavili v jeseni 1942 in v spomladi 1943. Pričakovati je, da se bo v prihodnjih letih dovedlo okrog 20.000 strojev na Spodnjo Štajersko.

Glede goriva za kmetijske stroje je treba štediti s povečano tehnicizacijo. Ker primanjkuje stavbenega materiala, se stavbe ne morejo izvršiti drugače kakor v omejenem obsegu.

C. Velikopotezna pomoč s strani civilne uprave.

Šef civilne uprave je velikopotezno podprl prizadevanja poverjenika za prehrano in kmetijstvo. Za izvedbo takojšnjega programa je izposloval od notranjega ministrstva RM 1.085.000. Pričakuje se še nadaljnjih kreditov. Kar je možno, se bo torej storilo. Volja za obnovo je vsekar tudi pri podeželskem prebivalstvu. V ostalem se bo pospeševala obnova kmetijstva na Spodnjem Štajerskem s sledečimi akcijami:

S pocenitvijo umetnih gnojil in semenja, s pocenitvijo oskrbe s stroji, s subvencioniranjem pašništva, vrtnarstva, sadjarstva, vinarstva, živinoreje, gospodinjstva, nadalje z ustanovitvijo zasilnega fonda ter za šolanje voditeljev podeželskega voditeljstva. V kratkem bo treba sestaviti tudi natančno kmetijsko statistiko, ker bo treba po izvedbi takojšnjega programa izdelati še program za daljšo dobo. To pa je mogoče samo na podlagi natančne statistike. Od vseh uradov in od prebivalstva je torej pričakovati, da bo, kakor že pri štetju živine, imelo pripravljene natančne podatke za vsak obrat ter tako podprlo celo akcijo.

Štetje svinj na Sp. Štajerskem

Dne 3. marca 1942 bo na Spodnjem Štajerskem prvo štetje svinj. Pri tem so lahko uporabi izkušnje, ki so se pridobile pri splošnem štetju živine. Glavno je, da se popiše vse svinje, ki se nahajajo na posameznih kmetijah. V slučaju, da je neki kmet prodal svinjo, novi lastnik jo še pa ni odpeljal, je isto šteti k lastnim svinjam, dokler stoji žival v njegovem blevu. Tudi če se misli eno svinjo naslednjega dne

zaklati, se jo mora šteti. Če ima prasica prasce in sta dva nekoliko bolana, se mora tudi ista dva popisati. Tam, kjer imajo kako tujo svinjo v rejli, za katero dobivajo tudi krmo (kar se tudi lahko zgodi), je tako svinjo pri štetju dodati številu lastnih svinj.

Nekaj težave bo z določanjem starostnih skupin in načina uporabljanja svinj. Svinje se bo štelo po vrstah kakor sledi: Prasici do nedovršenih 8 tednov, mlade svinje do ne celega pol leta, merjasci za plene od pol do enega leta, merjasci za plene od enega leta in starejši, breje in nebreje prasice za rejo od pol do enega leta. Nazadnje pridejo vse druge svinje, ločeno od pol do enega leta in starejše. To so svinje za tekanje in pitanje. Najbolje je, če gredo posestniki že par dni pred štetjem v hlev ter po željenem redu na listek popišejo svoje svinje. To bo na dan štetja omogočilo hitro delo in popis s pravnimi podatki. Štetje svinj je zelo važno za vodstvo našega prehranjevalnega gospodarstva. Zato mora tudi vsak svinjerec stanje svojih svinj točno in resnično navesti. Popisovalci so opravičeni, da se o dobljenih podatkih lahko tudi v hlevu prepričajo.

Takozvane »pomote« mečejo navadno slabo luč na živinorejca. Ako poznejša kontrola ugotovi nepravilnosti, se zoper krivega živinorejca uvede kazensko postopanje, ki mu lahko prinese denarno in zaporno kazen do 3 mesecev, zamolčane svinje se mu pa odvzamejo.

Kmetije, pomagajte, da bo štetje svinj hitro in v redu izvedeno.

× Statistika o zemlji Hrvatske. Statistični urad v Zagrebu ima po svojih podatkih nižje navedene podatke o hrvatski zemlji: 3.255.401 hektarjev je njiv, pri 5.700.000 hektarjev celokupne kmetijsko izrabljene zemlje. Kmetij je 836.226. Od teh je 36,1% med 10 in 20 ter 37% izpod 2 hektarja zemlje.

× V Italiji štedito električno strujo. V Italiji so izdali odredbo, po kateri morajo vsi obrati za 20% omejiti potrošnjo električnega toka. Izvzeti so samo obrati, ki delajo za oborožitev.

× Štetje domačih živali in kmetijskih strojev bodo izvršili med 4. in 18. marcem 1942 na Madžarskem.

× Bolgarija je največji pridelovalec tobaka v Evropi. S priključitvijo Makedonije in Tracije je Bolgarija postala največji pridelovalec tobaka v Evropi. Njena produkcija, ki se je preje gibala okrog 35 milijonov kilogramov, znaša sedaj 95 milijonov kg letno.

× Bolgarski zimski posevki so baje v dobrem stanju. Tako poroča bolgarsko kmetijsko ministrstvo.

× Belgijska izdelava umetnih vlaken se bo razširila na izdelovanje volne iz mleka. Tozadavne industrijske naprave so ravnokar dogotovili v Aving-u.

× Težave s prehrano Anglije. Ogrožene morske poti delajo Angliji velike teglave. Če pomislimo, da mora Anglija 50% vseh živil in 100% vseh nasladi uvažati, si je težko predstavljati težave, ki jih ima Anglija s prevozom najnujnejših življenjskih potrebščin za prebivalstvo in vojskovanje. Pred vojno so Angleži za svojo potrošnjo uvozili 90% pšenice, 70% jedilne masti ter 50% mesa iz tujine. Leta 1941 je ministrstvo prehrane kupilo za 600 milijonov funtov sterlingov živil v prekomorskih zemljah. Ogromnih količin tega blaga primanjkuje na angleškem otoku, ker so težave s prevozom vsak dan večje.

UMNI KMETOVALEC

Ravnanje z živino ob porodih in pri najnavadnejših porodnih boleznih živine

Posebno zdajle pozimi, ko je marsikje snega meter in še več na visoko, trepetaj vsak gospodar, ako mu stoji v hlevu kravica, ki je že visoko na času in ima v kratkem povreči. Saj je ob takem vremenu nemogoče, iskati živinozdravniške pomoči, ako ne bi šlo vse po sreči, — mnogokrat celo do najbližnjega sosedu predaleč. Zato ve gospodar, da bo žival ob storitvi navezana samo na njegovo pomoč, ako bo potrebno.

Ni čuda torej, da kmečka gospodinja, ko se po računu o trajanju brejosti bliža dan, ko naj bi krava povrgla, vsak dan preizkuša, da-li kravica morda še ne »pripuša mleka«. Ve namreč, da dneva storitve ni mogoče natančno vnaprej izračunati, ker je to odvisno od tega, ali bo tele junček ali telčka (pri junčkih nosijo krave do 14 dni čez, pri telčkih se otelijo do 14 dni pred po koledarju izračunanem dnem konca brejosti), od zdravstvenega stanja živali in še od mnogih drugih vzrokov.

In člani družine se vsako noč vrstijo pri nadzorstvu nad brejo kravo: vsakih par ur mora iti kdo gledat, da-li kravica »še mirno leži in prežvekuje«, kar je znamenje, da to noč še ne bo storila.

Dejstvo je namreč, da večina živali povzroči ponoči, navadno proti jutru. Toda s tem ni rečeno, da podnevi ni treba paziti nanje. Ko namreč postane vime pri kravi polno in nekoliko vroče in ko krava morda začne tudi mleko že pripuščati, je pričakovati oteletve vsak čas. Še bolj zanesljiv, toda težje opazen znak je razmak kolčnih kosti v križu.

V vsakem primeru, pa bodisi, da smo izračunali čas, ko naj bi krava povrgla, po koledarju (284 dni, ali 40 tednov), ali pa če smo na kravi opazili znake bližajoče se oteletve, moramo pripraviti vse potrebno, da nas čas ne prehití. Kaj bomo vse napravili?

Predvsem bomo začeli kravo boljše krmiti, da si bo opomogla in da bo lahko po oteletvi začela takoj obilo molsti. Nadalje jo bomo vsak dan nekoliko sprevedli po dvorišču, da se bo razgibala. V hlevu ji bomo stalo tako nastiljali, da bo stala vodoravno, v zadnjih dneh brejosti pa z zadnjim delom trupa celo nekoliko višje kot s sprednjim. Napajali je ne bomo s premrzlo vodo in ne preveč na enkrat. Vodili je ne bomo po spolzkih potih in varovali tudi, da jo kakoli drug govedo ne brčne ali z rogom ne sune v vnap. Zato je najbolje da imamo za breje krave v večjih hlevih ločen oddelek, kar je prav tudi zaradi tega, ker se vsa živina vznemirja radi ene same krave, ako je z ostalimi v skupnem prostoru.

Zadnje ure pred porodom krava ne prežvekuje več, postaja nemirna, vstaja in lega.

Zdaj je zadnji čas, da pobitimo z zadnjimi pripravami. Predvsem lepo očistimo stajico ali kočico, kamor bomo zaprli telčka, (— saj, da moramo mala teleta puščati prosto se gibajoča v posebni stajici, ne pa jih dajati takoj na verigo in privezati k jaslom, to veste vsi?! —) nastelimo vanjo snažne in suhe slame, pripravimo si enake slame tudi v bližino staje, kjer stoji krava, poskrbimo, da v hlevu ne bo prepiha in tudi ne ropota in nemira.

Nadalje si porežimo nohte na rokah, po-

skrbimo za nekoliko namiznega olja, s katerim si bomo roke namazali, če bo potrebno pomagati, in pripravimo nekoliko razkužene čiste vode (t. j. v lavor mlačne vode vlijemo nekaj žlic lizola, ali nekoliko kapljic joda, ali nekaj zrn piktanina ali kakega drugega razkužila). Preskrbimo si tudi približno en centimeter debelo in par metrov dolgo, nepreostro vrv, na katero bomo tele navezali za noge, ako bo porod težji.

Končno si preskrbimo še predpasnik, ali pa obleko, ki je ni škoda, in katere se ne bomo bali zamazati.

Kar se oteletenja samega tiče, pa pomni predvsem:

So krave in cele goveje pasme, ki se izredno lahko oteletijo in so živali in pasme, pri katerih je porod navadno vedno težak. Pašne in delovne krave se sorazmerno lahko oteletijo, kar pa se pasem tiče, je znano, da je pri sivi montafonski pasmi porod običajno težak.

Vsekakor in povsod pa velja: Pomagaj živali pri porodu le, če je to res potrebno, in šele takrat, ko postane pomoč res potrebna! S prehitro pomočjo kravi porod otežkoš, ne pa olajša!

Porodni krči morajo namreč postati zadostno močni in to trpi svoj čas. Ko jih pri kravi opaziš, ji stalo lepo nastelji s snažno slamo in poskrbi, da bo v hlevu mir. Pokliči za vsak slučaj v hlev še enega močnega človeka, da bosta pomagala, ako bo potrebno, drugih ljudi pa ne puščaj v hlev, da se krava ne bo vznemirjala!

Potem pa potrpežljivo čakaj toliko časa, da mehur, s katerim je tele obdano in ki pride najprej iz krave, sam od sebe počí! Ne prenačaj se in ne prediraj mehurja sam! S tem bi namreč reden in lahek porod naravnost onemogočil!

Sele, ko mehur sam počí, si namaži roki do komolca z oljem in se prepričaj, če je mladičeva lega prava ali napačna. Pravilna je taka lega, ko pride tele s parklji sprednjih nog in glavo na njih položeno naprej; pa tudi lega, pri kateri pride tele s parkljički zadnjih nog naprej, je pravilna. Napačna pa je n. pr. lega s podvitimi nogami, s podvito glavo itd.

Sploh naj ti velja pravilo: če ne otipleš teletu takoj spredaj parkeljčkov, pošli nemudoma nekoga po živinozdravnik, ali pa po izkušenega sosedu, sam pa ne poizkušaj teleta v kravi obračati v pravo lego, ako nisi tega vajen, ali pa spreten vsaj.

Če pa si se prepričal, da je mladičeva lega pravilna in kaže že parkeljčke all celo smrček, potem previdno pomagaj. Toda samo takrat, ko ima tudi krava sama popadke. Ko poenjajo, prenehaj vleči tudi ti. Če je mladič velik, smeš navezati vrv nad biclji nog, ki jih moli naprej in tvoj pomočnik naj vleče za vrv istočasno kot ti. Pri pravilni in spretni pomoči bo tele v par trenutkih zunaj.

Če pa je lega teleta nepravilna in ne moreš dobiti nikogar v pomoč, smeš poskusiti popraviti lego teletu sam, ker je potrebno hitro pomagati, kajti sicer si lahko ob tele in še ob kravo. Uvažuj sledeče:

Popravljati teletovo lego smemo le med posameznimi popadki, ne pa ob času popadkov. V maternico po možnosti vbrizg-

nemo kolikor mogoče mnogo tople vode. Kravo postavimo tako, da stoji z zadnjim delom telesa kolikor mogoče visoko. Pod vampom ji potegnemo desko, ki jo dva močna človeka kar se da visoko privzdigujejo. Tele porinemo kolikor mogoče daleč nazaj in zavite ude ali zavito maternico izpodvijemo, seveda ne s surovo silo, temveč polagoma in previdno, da živali ne ranimo. Pravilno naravnano tele takoj navežemo na vrv in poskusimo izvleči. Da je treba delati s snažnimi, naoljenimi in razkuženimi rokami, je jasno, ker bi sicer z nesnago kravo znotraj okužili in povzročili obolenje ali pogin.

Ce je tele preveliko in se ne da izvleči, ali je nepravilno razvito, ozir. sploh, če je otelev nemogoča, — pa tudi človeka nemogoče najti, ki bi znal teleta razrežati in izvleči —, pošljimo vsaj hitro po mesarja, da bo kravo zaklal prej, kot bi sama poginila.

V večini primerov pa pride tele srečno na dan. Takoj mu očistimo nosnice sluzi, da lahko začne dihati. Če se popkovina ni še sama odtrgala, jo s snažnimi škarijami odrežimo, iztisnemo in pri teletu ostali konček (nekaj centimetrov dolg) podvežemo s čisto nitjo, ter namažimo z lizolovo raztopino (kar je dobro par dni po otelevi vsak dan ponoviti!).

Nato teleta nekoliko obrišemo s slamo, nakar ga položimo h kravi, da ga z lizanjem osuši. Da ga raje liže, ga smemo potrositi s debelimi pšeničnimi otrobi, nikdar pa ne s soljo! Pripomnimo pa, da nekateri, posebno oni živinorejci, ki telet ne puščajo sesat, marveč jim takoj spočetka dajejo piti mleko iz posode, niti ne puščajo kravi, da bi tele sama z lizanjem osušila, temveč ga takoj odnesejo v teletjo stajo in z žakljevino odrgnejo.

Ko se je krava nekoliko opomogla in tudi tele postalo že živahno, pride na vrsto prvo sesanje, oziroma prva molža. V prvem, kot v drugem primeru je nujno, da dobi tele mlečivo, to je prvo mleko, ki ga dá krava po otelevi. V tem mlečivu so namreč snovi, ki teletu prebavila očistijo in mu omogočijo pravilno prebavo. Torej je napačno, ako kravo pomolžemo že pred otelevitvijo, ko tele še ni povrženo in ne more popiti mlečiva. Tele, ki ni dobilo mlečiva, navadno takoj zbolijo za zaprtjem.

Prve dni dajemo teletu mleko, oziroma ga pripuščamo h kravi vsake tri ure, naslednje dni vsake štiri ure in po kakšnem tednu vsakih pet ur. Ob istem času mu smemo že ponuditi nežnega in zdravega sena. Nato seveda polagoma prehajamo na štirikrat, trikratno, končno na samo dvakratno in enkratno sesanje, ozir. sesanje dnevno.

Navadno prestaneta krava in tele prve dni po otelevi srečno in brez obolenj, posebno, če smo ravnali pri porodu in pozneje z njima skrbno, z največjo snago, in varovali prepiha in drugih škodljivih vplivov. Mnogokrat pa oboli na posledicah poroda krava, ali pa nam zbolijo tele. Nekatera najnavadnejša obolenja bomo našli.

Najprej porodna obolenja krav:

Predvsem kužno zvrženje. Zvrže seve krava lahko tudi iz raznih drugih vzrokov. Ker pa preprost gospodar ne ve, kdaj je zvrženje kužno, kdaj pa ne, naj po vsakokratnem zvrženju čimprej odstrani iz hleva zvrženo tele, trebilo, stello in vse zakopije globoko v zemljo. Razkuži tudi hlev in izper kravi maternico z 1% lizolovo raztopino.

Izostanek trebila. Navadno se krava otrebi v par dneh sama od sebe. Paziti

moramo, da trebilo nato takoj odstranimo, da ga krava ne požre in neke zakoplje. Če se krava v enem tednu ne otrebi, ji moramo vbrizgati vsak dan po 2-3 krat po 101 ali še več mlačne 1% lizolove raztopine (10 dkg na 101 vode) v maternico. Navadno se krava nato polagoma otrebi. Če se ne, kliči živino-zdravniku!

Ce krava po otelevi nima mleka, ji maži vime in seske z žganjem, ter pusti teleta sesati. Dajaj ji ovsenega zdroba in otrobove vode ter obilo dobrega sena.

Na mleko ženejo tudi: kumina, sol itd. Seveda pa je treba razlikovati, ali krava mleka nima, ali pa ga samo zadržuje. Tu pomaga največ lepo ravnanje pri molži in pa — pripuščanje teleta. Istočasno, ko tele sesa na enem sesku, je treba molsti ostale.

Porodna mrtvoudnost krav je kužna bolezen, ki po enem dnevu sama premine, če ne, krava v 2-3 dneh pogine. Tako oboleli kravi ne smemo siliti ne klaje, ne piti, ne zdraviti!

Ranjeno nožnico razkužimo z lizolovo raztopino. Če je rana večja, naj jo živino-zdravnik zašije. Razkužujemo večkrat dnevno!

Izstop nožnice je pogosten pojav. Nastopi včasih že pred otelevitvijo. V tem primeru moramo kravi nastlati tako, da stoji z zadnjim delom precej višje kot s prednjim. Po otelevi pa izstopi razen nožnice tudi maternica (trod ali trut), kar je zelo nevarno, kajti nikjer drugje ni več možnosti za okuženje, kot v takem primeru. Če izstopi takoj zapazimo, kravo še lahko rešimo, ako položimo pod njo razkuženo plah, telečnik poravnamo nazaj, ko smo ga oprali v hladni vodi, v kateri smo raztopili nekaj galuna, ki maternico razkuži in skrči. Kravi damo mnogo žganja, nazaj stlačeno maternico pa napolnimo z mlačno galunovo vodo. Nato postavimo kravo z zadnjim delom višje. Dobro je tudi, namestiti ji zadaj posebno prevezo. Če pa je ostala maternica že dalj časa zunaj in se okužila, ali se celo ranila, je najbolje, kravo takoj zaklati.

Vnetje vimena, ki ga lahko povzroči okuženje ali prehlajenje, zanemarljiva molža itd. Če je vnetje tako, da se vname le koža in pordeči, mleko pa ostane nespremenjeno, je treba kravo samo varovati prepiha in mazati vime z neosoljenim sirovim maslom. Če pa so seski vroči in mleko sirotkasto, je treba poleg tega izmolsti kravo vsako uro in vime mazati s kačjimi mazilom. Pri notranjem vnetju vimena, ko postane vime ali posamezni del trd, mleko pa rumenozelenkasto ali celo krvavo ozir. gnojno, je treba razen vsakourni molže (mleko zakopati!) dajati prve dni na vime hladne obkladke okisane vode, pozneje pa tople obkladke lanene semena ali kuhanih kamilic. Če je vime oteklo zato, ker je tele obgrizlo sesek, ga seveda ne smemo več pripuščati, molžemo previdno, deske pa mažemo z maslom (neslanim).

Toda tudi tele sampa kaj rado zbolijo.

Omenili smo že, da je treba popek takoj po porodu razkužiti. S tem preprečimo razne kužne bolezni, kot n. pr. hromost itd., pa tudi krava ga na tem mestu v tem primeru ne bo lizala, kar lahko povzroči kilavost in še druge napake.

Najpogostejši in najnevarnejši obolenji telet pa sta: zapeka in driska.

Pri zapeki pomaga odstranjevanje blata iz črevesa (klistiranje) in istočasno dajanje mešanice 1 žlice grenke (Glavberjeve) soli na vodi, v kateri smo kuhali laneno seme. Če kmalu ne odleže, teleta zakoljemo.

Kranke Zähne vergiften den Körper.

Wir haben deshalb die Pflicht, die Zähne morgens und erst recht abends gründlich zu pflegen.

Chlorodont

weist den Weg zur richtigen Zahnpflege. Verlangen Sie kostenlos von der Chlorodont-Fabrik, Dresden N 6, die Schrift: „Gesundheit ist kein Zufall“.

Enako, ali še bolj nevarna je driska. Povzroči jo bolno mleko od bolne krave, ali pa prehlajenje, ozir. napačno krmiljenje teleta samega. Jasno je torej, da je predpogoj ozdravljenju odprava vzrokov. Tele je držati na toplem in mu dajati borovničevega žganja na mleku. Če je krava bolna, dajajmo teletu mleko od druge krave! Pazimo, da dobi tele sveže in še toplo mleko ter v snažni posodi! Če pa je tele že preveč opešalo, ga zakoljimo!

Sploh pa naj velja: tele, ki že v prvih tednih boleha, je najbolje oddati mesarju, ker ni verjetnosti, da bi postala iz njega kdaj prvovrstna plemenska žival, pa tudi mleko je predrago, da bi ga dajali takim teletom, ki pri tem hujšajo, namesto, da bi pridobivali na teži.

Vse povedano velja več ali manj tudi za kobile, svinje in ovce. Razlika je predvsem ta, da je treba na kobile še toliko bolj paziti in žrebetu vsekakor takoj po ožrebitvi prerezati porodni mehur, ker navadno ne poči sam od sebe.

Svinje skotijo mladiče navadno brez pomoči, pač pa jih rade požro, na kar je treba paziti.

Ovce pa kotijo jagenjčke takorekoč nevede kdaj.

Vinogradna rez

Piše Ing. Rudolf Reiter
Landesbauernschaft Südmark

Z gotovostjo je računati, da je hud zimski mraz povzročil pozebo na očeh, če ne celo na lesu samem. Temperatura je bila namreč v nizkih legah tako nizka, da jo je tudi dobro zrel les težko prenašal. Če se je na drugi strani razvoj trsja opazovalo v jeseni 1940, je priznati, da zrelost lesa ni bila ravno ugodna. Že revnen avgust in deloma tudi september nista jamčila za dober razvoj lesa, začetek lepega oktobra pa vsega tega ni mogel popraviti. V času, ko je padel prvi sneg, je bilo listje še zeleno in v mnogih slučajih še tudi mladike niso bile globoko zrele. Dozorevanje lesa se je tudi tam zavleklo, kjer je viselo veliko grozdja.

Do naknadne počasne dozoritve lesa ni prišlo, kakor je to primer v raznih drugih letih, ker je rani nastop mraza ustavil delovanje listja. Ravno v tem letu bi bilo to važno, ker je marsikateri vinograd še trpel na posledicah zime 1939/40.

Vse to razmišljanje je treba vzeti v obzir, predno se lotimo dela. Gotovo sliko dobimo že, če pred rezanjem pregledamo oči, kar se ne sme zgoditi, dokler imamo temperature izpod 0 stopinj. Dokler trajajo minus temperature, ostanejo očesa zelena in se ne vidi nobenih sprememb. Če je pa bilo par dni toplo, postanejo izumrla očesa rjava. To preiskovanje očes se seveda lahko tudi pospeši, če se da trtovino za nekaj dni v toplem prostoru

vodo. Pokaže se namreč ista slika. Zmrznjena očesa porjavijo.

Priporočljivo je, razen očes prerezati tudi diafragmo (most). Ako se tudi tam opazi porjavlost, je nevarnost za izpad oči še večja.

Pri zanesljivi ugotovitvi po mrazu povzročene škode začnemo misliti na rez. Normalno obrezovanje ne bo rodilo želenega uspeha, ker izpade mnogo očes. Rez bo treba potem tako urediti, da bo na trti ostalo več očes, v čem ne bo preskrbljeno samo za pridelek, temveč tudi za bodočo gojitev. Zadnje je iste važnosti kakor pridelek. Ako bi se samo šparone in čepe daljše rezalo, se lahko zgodi, da za bodoče leto ne bo lesa za rez, ker so maloštevilna očesa na čepe za gojitev zmrznila in niso ničesar pogrnala. Če se v bodočem letu rez ne more izvršiti redno kakor potrebno, potem bo izostala tudi trgatega. Pod redno razume, da poganjki ne morajo biti točno tako razdeljeni kakor v normalnih letih. Glavno je, da se reže in s tem trto spravi v normalno obliko.

Iz tega sledi, da nepravilna rez po hudi zimi ne učinkuje samo na sledečo trgatega, temveč tudi na gojitev v bodočih letih. Pripeti se lahko, da prekratko rezane trte sploh bolj slabo poženejo in propadejo, kakor se je to po hudi zimi 1939/40 na raznih krajih zgodilo. Pri bolj dolgem rezanju kakor navadno je pa eno ali drugo oko gotovo še zdravo, ki nam bo dalo novo mladiko za nadaljnjo gojitev trte.

Za nas je pač na vsak način važno vedeti, da je pri dozdevni po mrazu povzročeni škodi treba bolj na dolgo rezati.

Zgodi se pa tudi lahko, da škoda ni tako huda kakor se domneva. Večina očes izžene, le tu in tam kako oko izostane. Tu je potem trta preveč obremenjena. To je res, ampak to se da vse lepo urediti, če se poganjke, ki so odveč, odstrani. To trganje poganjkov je skoraj tako važno kakor obrezovanje.

Nastane še vprašanje: kako dolgo je treba rezati. To je odvisno od preiskave očes in se tudi tedaj le približno lahko odgovori. Izkušnja je pokazala, da so mnogokrat spodnja očesa bolj poškodovana kakor višje stoječa. Zato je nujna potreba, da se pregleda očesa cele mladike, da se točno ugotovi, katera očesa so najbolj poškodovana.

Ako so spodnja očesa bolj poškodovana, se mora bolj na dolgo rezati. Dolgost rezanja se mora v splošnem ravnati po številu ugotovljenih poškodovanih očes. Na šibah, kjer je zmrznilo povprečno 4 do 5 očes, se mora šparonu, ki se mu je normalno pustilo do 8 očes, pustiti po 12 in še več. Če dobi rodilni čep normalno 3 očesa in ga je mraz poškodoval, ga je treba obrezati na 5 ali 6 očes. Rezervnemu čepu, ki ima normalno samo 2 očesa, je pustiti tudi več očes. Ti primeri seveda ne predstavljajo nikakšnega merila, ker je položaj in vsaki legi, v vsakem vinogradu in pri vsaki vrsti vinske trte drugačen.

Smisel dolgih izvajanj je kratka. Trte je treba pred rezanjem dobro opazovati in pregledati ter še le potem primerno obrezati.

Priključitev kmetijskih gospodarstev na električno strujo. V kraju Oberwietingberg pri Sankt Veit-u v Gau-u Kärnten, ki leži 1200 metrov visoko, so priključili tri kmečke domove na splošno električno omrežje, ki jih bo preskrbovalo z razsvetljavo in pogonsko silo. 14 nadaljnjih kmečkih hiš se bo priključilo v kratkem.

Prerokovanje o hudih zimah

Na celim svetu ga ni človeka, ki ne bi bil odvisen od vremena. Ali se zani zanima ali ne, posredno ali neposredno stoji vsakdo pod vplivom vremena. Zato so bili že pred 160 leti v Nemčiji položeni prvi temelji za vremenoznanstvo (meteorologijo). Na teh temeljih pa so še le pred 60 leti postavili novo znanstveno stavbo, ki obsega danes ves svet in iz katere dobivamo dnevna vremenska poročila. Za ta poročila je zlasti preko poletja posebno zanimanje v poljedelstvu z visoko agrarno kulturo.

Izmed vremena (pri nas) štirih letnih časov vzbuja zima največje zanimanje. To je naravno in samoobsebi razumljivo. Noben pojav vremena iz drugih letnih časov ne zavzema tolikšnega in tako dolgotrajnega obsega s tako dalekosežnimi posledicami kakor baš zima — posebno ostra ali kakor pravijo »huda« zima. Tudi to je naravno in razumljivo. Največji poletni vihar in najhujše spomladne in jesenske povodnji zadenejo le gotove kraje v goetovih deželah, tudi velika suša je navadno le krajevno omejena. Le malo pa je dežel in krajev po svetu, ki jih ne bi zadela zima vsaj posredno. V besedi zima ni tolikanj mišljen samo sneg, marveč predvsem gre nam tu za — mraz. Kolikrat se tudi pri nas dogaja, da imamo hudi mraz, pa le malo ali nobenega snega; ali pa da sredi zmerne zime naenkrat pritisne hudi mraz. Od kod?

Vprašanje od kod mraz se da razširiti sploh na vprašanje: od kod izhaja prav za prav zima? Na to vprašanje nam službeno vremenoslovje še danes ne more oziroma ne da nobenega odgovora. Izkazalo se je namreč, da so do ustanovitve znanstveno urejenih vremenskih postaj vsi podatki o prejšnjih zimah več ali manj nezanesljivi. Zato je tem večje zanimanje med svobodnimi znanstveniki, to

je vremenoslovci, ki se osebno ali iz drugih razlogov zanimajo za vremensko vprašanje sploh, zlasti pa značaj evropskih zim. Od te strani imamo na razpolago že zelo bogato zbirko raznih teorij, to je mnenj in nauk o izvoru zime, zlasti pa kot rečeno, mraza, ki povzroča preko celih dežel in celin strah o hudih zimah.

Toda zadnje hude zime (l. 1929 in 1939/40) so podirle večino vseh teh teorij, zlasti onih o vplivu Zalivskega toka (Golfstrom) in solčnih peg. Namesto teh učenjakov so stopili v ospredje zopet stari vremenski preroki. Toda zima l. 1929 je tudi le tem — v kolikor so svoje prerokbe o hudih zimah naslanjali le na svoj okoliš in svoje izkušnje iz pojavov v živalstvu in rastlinstvu — pokazala fige. Prerokvali so namreč zelo mlo zimo, pa je bilo baš — narobe. Vendar na čast tem ljudskim prerokom bodi priznано, da je omenjeno naravno opazovanje sicer še najbolj zanesljivo; napake se delajo le tedaj, če se napovedovalec preveč ali izključno omejuje na opazovanje svojega okoliša. Treba je upoštevati tudi prej omenjene znanstvene teorije, periodiciteto (povratek), statistiko l. dr. In treba je pazno zasledovati tudi dnevna vremenska poročila in podatke o pojavih na obeh tečajih, v Kitajski in Sibiriji — torej iz dveh glavnih virov mraza in zime z večjim snegom.

Pa tudi ta vse možnosti vsebujoči način napovedovanja take ali take zime ni — zanesljiv. Ne more biti! Vsaj ne za potek cele zime (iz enega leta v drugo). Najmanj pa baš v času, v katerem živimo zdaj, ko je preko cele zemlje in visoko nad njo dnevno in vsak hip toliko silovitih pretresljev ozračja tudi širšega obsega. Nahajamo se tudi v meteorološko kritični dobi, kakršne svet dozdaj še ni poznal. F. P.

MALE VESTI

* **Prezimovanje ptic v mestni okolici.** Dolžnost mest je, da se pobrigajo, kako je s prezimovanjem ptic tudi v bližnji okolici. Letos se je pokazalo, da je v tem oziru zelo slabo skrbjeno. Saj je v Marburg-u celo magdalenski park in le premnogokrat tudi mestni park glede preskrbe krmljenja ptic tako žalostno zapuščen, da bi se človek zjokal nad tako brezbrzičnostjo. Kaj pomaga vse tisto besedičenje ob času, ko še ni potrebe za zimsko preskrbo! Zdaj je čas, da pridejo vsi pravi prijatelji ptic s svojo dejansko ljubeznijo do njih na dan s svojim osebnim zgledom. Le dejanje in zgledi vlečejo! Če bodo okoličani videli, da se v mestu samem brigamo za glavne ptičje revčke, se bo tudi tam zunaj mesta našlo še vedno nekaj ostankov tudi za ptičke. Sicer pa letošnji slučaj glasno kliče po primerni organizaciji za mesta in deželo.

* **Ljudsko gibanje v Marburg-u.** V prvi polovici februarja je bilo Standesamt-u prijavljenih 82 rojstev (v prejšnji mesečni polovici rekord 98), od teh 33 dečkov (prej 45) in 49 deklic (prej 53); smrtnih slučajev je bilo to pot 51 (prej 59), od teh 29 moških (prej 28) in 22 žensk (prej 31). Civilne poroke, sklenjene pri Standesamt-u tudi to pot niso dosegle svoječasnega rekorda (namreč 70 porok v drugi polovici decembra), vendar pa se je od zadnje mesečne polovice (42 porok) število dvignilo za 8 porok — torej je bilo to pot lepo število 50 civilnih porok.

* **Delavci in nastavljenici, ki izostajajo od dela, se odjavijo pri bolniški blagajni.** Po dosedanjih predpisih so tisti, ki so nekaj dni ali celo tednov neopravičeno izostali od dela ali službe, ostali ves ta čas zavarovani pri bolniški blagajni. Če so zboleli, so bili deležni denarnih prejemkov bolniške blagajne, kakor da bi bili stalno v obratu. Celotno v primerih, ko se jih je brez termina odpustilo, so nekaj časa dobivali bolniško pomoč. Da se to ne bi izrabljalo, morajo obratovodje odsej člane svojih posad, ki so brez njihovega pristanka in ne da bi bili delane nezmožno-bolani, 14 dni na lastno pest od dela in službe izostali, pri bolniški blagajni odjaviti. Taki odjavljenci potem ne dobijo več bolniške pomoči, dokler zopet ne vstopijo v delo. Za take, ki pa samo par dni izostanejo od dela, pa obratovodje ne smejo plačati prispevkov bolniške blagajne, da v slučaju boleznih dobijo manjšo bolniško denarno pomoč.

* **Nemška pošta zaposluje pol milijona ljudi.** Koncem leta 1941 je nemška pošta imela pol milijona uslužbencev. Od tega je bilo v uradniških položajih 208.000, v nastavljenjskih in delavskih pa 292.000 oseb. K temu je priložiti še okrog 11.000 pripravnikov, mladih poštnih sel in vajencev. Od 189.329 ženskih uslužbencev je 35.285 uradnic ter 154.044 nastavljenk in delavk.

* **Cestne železnice velikih mesto v Nemčiji** so uvedle več stojišč v svojih vozovih, kar bo olajšalo zmagovanje prometa med glavnimi prometnimi urami.

* Radio poročilo o razstavi Reichsnährstand-a v Marburg-u. Reichssender Wien je dne 19. t. m. prinesel poročilo o razstavi Reichsnährstand-a v Marburg-u.

* Rokodelci, ki služijo pri vojaki, so zaščiteni. Reichswirtschaftsminister, to je minister za gospodarstvo, je na področju rokodelstva izdal novo izvršilno odredbo, ki štiti rokodelstva frontnih bojevnikov. Rokodelske obrti, katerih lastniki so morali k vojakom, to je v Wehrmacht ali pa na službovanje v kakšen zaščitni odred izven Wehrmacht-a uživajo zaščito brez ozira na dejstvo, če obratujejo pod vodstvom žene ali namestnika. Na take bojevnike rokodelske obrate se na podlagi najnovejše odredbe mora ozirati tudi v primeru, če ne obratujejo. Če hoče na primer kdo v bližini ali tudi v daljini okolici otvoriti tako obrt, je to vezano na pristanek upravnih oblasti, ki se morajo izjaviti za potrebo takega rokodelskega obrata.

* O racionalizaciji. Leiter der Deutschen Arbeitsfront, Reichsorganisationsleiter dr. Ley je v časopisu »Angriff« objavil šest meril o racionalizaciji, ki jih je obširno utemeljil. 1. Vsaka racionalizacija se mora pričeti v podjetju samem, kjer se mora tudi izvesti. 2. Vsaka racionalizacija bo uspešna, če so za isto vsi, podjetnik, obratovodja, mojstri in delavci. Pri tem je predpogoji, da se nobenega predloga za izboljšanje ne proglasi za malovrednega. V vsakem obratu se mora uvesti dobro preiščeno in vse obsegajoč način študija in razmotrivanja, stavljenih predlogov. Predloge je treba pravično nagraditi, pri nagradah pa velpotezno postopati. 3. Organizacija obrata mora seveda biti v redu, če se hoče računati na uspeh racionalizacije. Zato je treba ojačiti organizacije posad in ženskih tovarniških skupin. Te morajo biti edine najbolj zanesljive in združene ljudi. 4. Takozvani »tekoči trak« in »takt« sta samo delna ukrepa. Takt strojev je treba spraviti v sklad z ubranostjo človeške krvi. To se pravi, da je treba delovne metode povsod izpopolniti. 5. Papirnatih bojov se je treba izogibati ter pospeševati tekmo obratov. Iz para grafov ne rastejo topovi in municija. Najboljša racionalizacija je v tekmovalnem boju. Vse to je pa treba pohvaliti in poplačati. 6. Kdor več zna, tudi več stori. Vsi, ki ustvarjajo, naj bodo deležni tudi poklicne vzgoje v obratu. Nikdo ne sme misliti, da je popolnoma izučen.

* Svinjske mehurje za vojake na Vzhodu. Vojaki iz svetovne vojne, ki so se bojevali na Vzhodu, se spominjajo, da so marsikatero bojevnika suhi svinjski mehurji obkvarovali pred zmruženjem nog. Posušeni svinjski mehur, ki se ga med rokami zmečka ter na strani prereže, je zelo pripraven za ovijanje nog. Mehur drži vodo in ne prepušča mraz. Uporablja se ga tako, kakor se za ovijanje nog uporabljajo cunje. Kraj Ferndorf pri Villachu v Gau-u Kärnten je letos zbral vse svinjske mehurje od domačega klanja svinj ter jih v isto svrhu poslal na vzhodno fronto za naše vojake.

* Leta 1942 v Nemčiji ne bo velesejmov. Reichsminister für Volksaufklärung und Propaganda, to je minister za izobrazbo in propagando, je v sporazumu z ministrom za gospodarstvo odredil, da se leta 1942 v Nemčiji ne bo prirejala velesejmov kakor druga leta. Vse sile nemškega gospodarstva bodo letos delale za zmago nemškega orožja.

* Institut za gospodarska raziskovanja so ravnokar ustanovili v Pragi. Doslej se je prijavilo že 260 članov za sprejem.

* Razstava in sejem golobov. V Wels-u kot središču domače golobijere so imeli razstavo in sejem golobov. Rejci iz Wels-a, Salzburg-a, München-a, Klagenfurt-a, Rosenheim-a in Passau-a so razstavili okrog 1000 kljunov. 280 jih je bilo prijavljenih za premiranje. Najboljše pasme so bili malteški in pa mešanci bele in črne pasme.

* 278.000 Reichsmark je darovala Spodnja Stajerska na dan Nemške policije v zbirko za zimsko pomoč. S to visoko vsoto je posekan rekord vseh dosedanjih cestnih zbirk na Spodnjem Stajerskem.

* Kovanci iz bakra pridejo iz prometa. Reichsgesetzblatt, to je uradni list Reich-a, je objavil odredbo ministra financ z dne 10. februarja 1942, po kateri se kovanci, ki so izdelani iz bakra, vzamejo iz prometa. Na podlagi tega so novci iz bakra po dva Pfenniga, po en in dva Rentenpfennig-a, ter po en in dva Reichspfennig-a, en in dva Groschen, in končno novci po 100 in 200 Kronen zaključno z 28. februarjem 1942, izgubili veljavo kot zakonito plačilno sredstvo. Ti bakreni kovanci se vzamejo iz prometa. Počeniš s 1. marcem 1942 ni nikdo več obvezan, našteje kovance sprejemati v plačilo. Izvzemši blagajni, ki so za to pooblaščen. Kovance se bo do 30. aprila 1942 pri državnih in deželnih blagajnah za imenovano vrednost sprejelo v plačilo ali pa zamenjalo.

* Načrti in delo naših železnic. Reichsminister dr. Dornmüller je v časopisu »Großdeutscher Verkehr« napisal poročilo o storitvah nemških prometnih sredstev. Moderno vojskovanje stavlja v tem pogledu zahteve, ki si jih široka javnost more le težko predstaviti. Že sama razvrstitev milijonskih armad zahteva prometnih storitev, ki se jih ne da primerjati z največjim prometom v mirnih časih. Največje in najtežje breme vsega prevoza nosi seveda železnica, ki mora zadovoljevati tudi domovino. Razveseljivo je, tako poroča minister, da so železnice v minulim letu dobile več novih lokomotiv in tovornih vagonov kakor v mirnem času in da bo leto 1942 v tem pogledu še na boljšem. Zamišljene so tudi velpotezne gradnje ter strojnotehniški načrti, ki bodo kmalu zreli za uresničenje.

* Pregarjanje Japoncev v Meksiku. Meksikanska vlada je 800 Japoncev, ki so živeli v Meksiku, spravila v notranjost države, ker so baje člani takozvane pete kolone.

* Hollywood se izpraznjuje. Znano filmsko mesto Hollywood v Kaliforniji so radi izbruhla vojne začeli zapuščati umetniki, ki so delovali pri filmu. Največji hotel mesta Beverley-Wiltshire, kjer so stanovale skoraj vse filmske veličine, ki niso imele lastnih vil, se izpraznjuje. Po ateljeih počiva delo, povsod se opaža pesimizem. Za množice, ki so kot statisti našle svoj kruh, je položaj najbolj resen. Večina ameriških filmov je šlo v prekomorske zemlje, ki so sedaj radi vojne za vsak izvoz zaprte. Ker je Hollywood sam proglašen za vojni pas, je novonastali položaj vrzel kopreno skrbni na celokupno prebivalstvo, ki se živi od filmske industrije.

* Argentinska armada se zviša na 95.000 moč. Armada republike Argentine bo s podaljšanjem službene dobe letnika 1920 ter s pozivanjem 800 rezervnih častnikov in 3500 podčastnikov letnikov 1918 in 1919 dosegla število 95.000 moč.

* Verski poglavar hrvatskih muslimanov, Fehim ef. Spaho je umrl v Zagrebu v starosti 64 let. Mesto reiš ul uleme je zavzemal pokojnik od 1. 1938.

* Atentat na turškega ministra šol. Na turškega prosvetnega ministra Hasan Ali Yudjel-a je bil izvršen napad. Strelci so streljali v delovno sobo ministra, ne da bi ga zadeli. Pri tem so pa ranili njegovo taščo.

* Panama pod USA najvišjo oblastjo. Na neki konferenci tiska je predsednik Roosevelt izjavil, da je Panamo smatrati kot del pod severnoameriško najvišjo oblastjo stoječe kanalske cone. Kakšen učinek bo imelo to razširjenje severnoameriškega gospodarstva nad Panamo, Roosevelt ni povedal.

* 3405 novih stanovanj je pridobilo mesto Budimpešta z novogradnjami, ki so jih postavili leta 1941. Značilno je, da se v madžarski prestolnici zida razmeroma veliko več velikih stavb, kakor pa malih stanovanjskih ali prtiličnih družinskih hiš.

* Ustaška mladina na Hrvatskem šteje okrog pol milijona članov. Vpisovanja se vršijo po celi državi, akoravno primanjkuje uniform, prostorov ter ostalih tehniških pripomočkov za delovanje.

* Požigalca so usmrtili. Od kazenskega oddelka pri povelstvu varnostne policije in varnostne službe (Strafteilung beim Kommandeur der Sicherheitspolizei und des Sicherheitsdienstes) na Spodnjem Stajerskem radi požiga kot škodljivcev ljudstva na smrt obsojeni Michael Seifried iz Jawornje, Kreis Cilli, je bil dne 16. februarja 1942 v Marburg-u usmrčen.

* Železnica skrbi za svoje uslužbence. Na področju železniške direkcije Wien se 19.000 železniških uslužbencev prehranjuje v jedilnicah in kuhinjah, ki so last železniške uprave. 35 Rpf plačajo železničarji za kosilo, ki ga predstavlja juha, meso in priloga. Za malenkostno doplačilo pa dobijo po želji še močnato fed in črno kavo.

* S 65 leti je bil še nogometni igralec. V Berlinu je umrl star 82 let neki Otto Petri, ki je še v svojem 65. letu starosti pridno igral nogomet.

* Sovjetski filmi v angleških kino-gledališčih. Kakor poročajo iz Stockholma, igrajo v Angliji po tamkaj dospelih vesteh celo vrsto sovjetskih filmov. Baje igrajo te filme že v 1100 angleških mestih. Prijubljeni so ti filmi baje zlasti pri angleških vojaki Churchilli je izročil angleško ljudstvo boljševiški kugi, da bi se tako Moskvi oddolžil vsaj malo za razbremenitev, ki jo doživlja Anglija sprčo ogromnega žrtvovanja sovjetskih armistov. To je v marsičem velika prevara g. Churchilla!

* Italijanski prosvetni minister Bottal biva na povabilo nemškega prosvetnega ministra Rusta v Berlinu in je bil te dni sprejet tudi od zunanjega ministra v Ribbentropa.

* Kredit za Brazilijo. Ameriška vlada je dovolila braziljski vladi oziroma državi banki posojilo v znesku 5 milijonov dolarjev. Posojilo bodo uporabili za izgraditev neke jeklarne.

* Cesar Hirohito je izdal posebno povelje, v katerem je odlikovalno omenil vrhovnega poveljnika pacifiške fronte generalobersta grofa Terauchi-ja in vrhovnega poveljnika japonske mornarice admirala Jamamoto. Najvišje priznanje je cesar izrekel sodelovanju japonske vojske in mornarice po zavzetju Singapurja.

* Nemščina in italijanščina obvezna tuja jezika na hrvatskih srednjih šolah. Hrvatska vlada je uvedla na vseh srednjih šolah nemščino in italijanščino kot obvezni učni predmet. Oba jezika se bo poučevalo od drugega do zadnjega razreda, v učiteljskih pa že počeniš s prvim letnikom.

* **Hrvatska delovna služba.** Za izvedbo hrvatskega petletnega gospodarskega načrta so priprave za pozivanje v delovno službo po celi Hrvatski v polnem teku. Namen je, prvotno poklicati 20 oddelkov po 200 mož, to je skupno 4000 mož, katerim bodo sledili nadaljnji pozivi, kakor hitro bodo priprave kakor taborišča, orodje itd. na razpolago. Po leta 1941 izdanem zakonu so vsi moški Hrvati med 19. in 25. letom obvezani na enoletno delovno službo z lopato, medtem ko se za ženske pripravlja nov zakon.

* **Hrvatska dobi svoj potovalni urad.** V Zagrebu je bil ustanovljen hrvatski potovalni urad »Croatia Put«.

* **Nov hrvatski pozdrav.** Poglavitnik Hrvatske je odredil, da morajo Hrvati pozdravljati z dvigom desnice ter z besedo »sprenni«. Beseda sprenni naj pove toliko, kakor da so Hrvati za svojo domovino vedno pripravljeni.

* **Hrvate, ki živijo v Ameriki, baje priganjajo Amerikanci.** Taka poročila so prišla v Zagreb. Gotovim krogom v Zedinjenih državah bo pač neljubo, da so ameriški Hrvati za sedanjí kurs hrvatske notranje in zunanje politike.

* **Belgrad znižuje porcije kruha.** Belgrajski župan je izdal odlok, s katerim se sedanja porcija kruha na dan in za osebo zniža od sedanjih 400 na 265 gramov.

* **Srbski pravopis bodo očistili tujk.** V belgrajskem naučnem ministertvu zaseda odbor, ki ima nalogo, očistiti srbski pravopis vseh tujih primesi.

* **Draginjske doklade za srbske državne uradnike.** Srbska vlada je izdala odredbo, po kateri bodo prejeli državni uradniki v Srbiji za dobo treh mesecev draginjsko doklado v iznosu do 800 din.

* **»Dnevi odpovedi« v korist zimske pomoči.** Na poziv voditelja države in njegove soproge so v Romuniji organizirali 22. februar kot »dan odpovedi«. Na ta dan se bo celotno prebivalstvo odpovedlo vsem izdatkom za zabave ter bo iste prispevalo v korist zimske pomoči.

* **Uporaba namrznega sadja in sočivja.** Namrznjeno sadje ali sočivje ne sme nikdar takoj na toplo. Najbolje je dati količino takega sadja ali sočivja, ki se ga misli pripraviti, 24 ur v mrzlo vodo, kar bo mraz odstranilo. Če se pri tem na vodi tvorijo komadiči leda, je treba vodo menjati, dokler ne izginejo. Razumljivo je, da je na ta način raztaljeno blago treba takoj uporabiti.

* **Divje svinje so preplašile celo mesto.** Na cestah francoskega mesta Bagneres-de-Bigorre, ki leži v Pirenejih, so se naenkrat pojavile gručice divjih svinj, ki so prišle celo do hiš. Prebivalstvo se je pri tem zelo prestrašilo. Izgleda, da je mraz in glad te kosmatnice prisilil, da so se pri iskanju hrane upali do človeških naselbin.

(Scherl-Archiv-M.)

Der Oberbefehlshaber der siegreichen Truppen in Malaya. Nach einer Bekanntgabe des japanischen Hauptquartiers stehen die siegreichen japanischen Truppen an der Malayafont unter dem Oberbefehl des Generalleutnants Tomoyuki Yamashita. Der jetzt 57-jährige Oberbefehlshaber zeichnete sich bereits im Chinakonflikt aus und war seinerzeit Generalinspekteur der Heeresluftwaffe und Mitglied des Obersten Kriegsrats. Im Frühjahr des vergangenen Jahres besuchte er die europäischen Achsenmächte und besichtigte bei dieser Gelegenheit auch die deutsche Rüstungsindustrie.

* **Naša divjačina je v nevarnosti.** V sled hude in dolgotrajne zime primanjkuje hrane in so posebno srne in fazani obsojeni na smrt, ako nikdo ne skrbi za krmo. Po poročilih iz Bacherna in nižinskih lovišč, se je baje našlo že precej zmrznenih fazanov in srn, ki radi pomanjkanja hrane niso mogle kljubovati letošnji hudi zimi. Ravno kar je izšel oklic na vse spodnještajerske lastnike lovišč in lovec, da se nemudoma pobrigajo za krmljenje naše divjačine, kar jo bo obvarovalo pred škodo in poginom.

* **Za povečanje produkcije sočivja in sadja.** Vodja odbora za storitve v gojitvi sočivja in sadja pri Landesbauernschaft Südmärk ter predsednik vrtnarske in gospodarske zveze, Kreisbauernführer Sepp Kaufmann, je v polnem delovanju s celim svojim aparatom. Največ brige se posveča razširjenju in povečanju posevkov in nasadov sočivja. Neprestano navodila in posvetovanja bodo pa pomagala izboljšati tudi kvaliteto.

* **Papirne zaloge je zaplenila turška vlada.** Ves papir pride k papirni centrali, ki bo papir dodeljevala po potrebi, tako da bo vsako časopisno podjetje po svojih potrebah preskrbljeno.

* **Motorna vozila na Slovaškem so zaplenila vojaške oblasti.** Slovaško ministertvo obrambe je izdalo odlok, po katerem morajo lastniki svoja motorna vozila staviti državni obrambi na razpolago.

* **Za dvig ljudske moči.** Slovaški ministertv notranjih zadev je izdelal zakonski osnutek, ki naj dvigne moč ljudstva. Neoporočene moške se bo obdavčilo s posebnim davkom, družinam z velikim številom otrok se bo pa davke znižalo.

* **Slovaška dobi nove pošne znamke.** Slovaška pošna uprava bo v kratkem izdala pošne znamke s sliko dr. Tise in umrlega voditelja Slovakov Andreja Hliu-ke.

* **Finančni svetovalec Čangkajska, general Maurice Abraham Cohen,** ki je po rojstvu Žid iz Londona, je glasom poročil iz Anglije padel v japonko ujetništvo, nakašar so ga Japonci ustrelili.

* **Holandija ima 9.000.000 prebivalcev.** Centralni statistični urad Holandske objavlja, da je število holandskega prebivalstva doseglo 9 milijonov ljudi. Porast zadnjega leta znaša 89.267 oseb.

* **V 5 dnevih so Japonci potopili 32 ladij.** Kakor je sporočil japonski cesarski glavni stan, so japonske edince v času od 10. do 14. februarja potopile oziroma poškodovale južno od Singapurja 32 sovražnih ladij in transportnikov. Izgleda, da je bila lahka angleška križarka »Aretusa« (5220 ton) potopljena. Uničene so bile sledeče ladje: ena pomožna križarka, ena podmornica, dve topničarki, ena minonosca, ena specialna ladja, osem transportnikov, med njimi eden s 30.000 tonami. Poškodovane so bile: ena holandska križarka, en angleški rušilec, dve specialni ladji, deset transportnikov in ena torpedovka.

Mali oglasi

Iščem znanje s kuharico ali šiviljo 25 do 40 let v svrhu

ženitve

Johann Berlitsch, P. Marburg/Drau, Drauweiler, Innemannngasse 36. 220

Zakonski par

za oskrbovanje goveje živine, vešč vseh gospodarskih poslov, vrtnega dela in po možnosti tudi vinogradnega, se sprejme. Fritz Semlitsch, Luttenberg. 218

Izginil

je med februarjem in marcem leta 1941 Stanko Palir, star 11 let, majhne rasti, širokopleč. Kdo kaj o njem izve, naj sporoči občini Kostriwnitz, P. Rohitsch-Sauerbrunn. Starši naprošajo za pojasnilo. 219

Landes-Hypothekenanstalt für Steiermark

GRAZ, Radetzkystrasse Nr. 15

CILLI, Postfach

Hipoteke na posestva
po mestih in na deželi

Občinska posojila

Naselitvena posojila

Reichsgau jamči za vse obveze zavoda

Bueg-Lichtspiele

Marburg, burgplatz 1

Kulturfilm - Sondervorstellungen:Sonntag halb 11 Uhr, Montag,
Dienstag und Mittwoch 13.45 Uhr:**DIE ERDE SINGT**Ein Film der Degeto. Für Jugend-
liche zugelassen! Und die neueste
deutsche Wochenschau!Ab Freitag: Ursula Grabley und
Georg Bauer in dem lustigen Ring-
Film: 230**IA in Oberbayern**

Srednje veliko

posestvo,četrt ure od deželne ceste, se da takoj
v najem. Prednost imajo interesi z
lastno živino in štirimi delovnimi močmi.
Več ustmeno. J. Deschnigg, Zinsath, Paal.
239**Radio aparat****(3 cevni Philips)** pripraven za baterije
in za električen tok
proda Franz Lanz, St. Veit, P. Salden-
hofen. 222**Prodám** gramofon in 50 železnih
soh za ograjo. Pfeifer,
Marburg/Drau, Thesen, Dobrawa 232.

236

Harmoniko, rabljeno, vredno do 40
RM, kupim. Franz Mo-
choritsch, Wresen Nr. 47, Post Weiten-
stein. 235

Komur je znano, kje se nahaja

**preseljeniška prtljaga
št. 5704**z naslovom Josef Duch, Sela 29, Raka bei
Gurkfeld, naj sporoči proti nagradi pre-
seljenca Josef Duch, Volksdeutsche Mit-
telstelle, Lager, Rote Klippe, Lautental,
Oberharz. 234

Radi opustitve lova se proda dober 3-leten

lovski pesšpanjelske pasme. Več se izve pri lastniku
Franz Gasparut, Schmied in Hrasnigg,
Eichtal Nr. 115. 224**Prodám** dva vola, dve leti stara,
dobra za vožnjo. Simon
Pen, Jablane, P. Barbara bei Marburg. 228**Prima simmentalske****krave**visoko breje in s teleti, se prodajajo
od torka naprej pri gostilni Wlacho-
witsch, Marburg/Drau. 212**MALI OGLASI**Vsaka beseda stane 10 Rpf, masno tiskane besede 20 Rpf. Pristojnina za
šifro je 35 Rpf, pri iskanju služb 25 Rpf. Za dostavljanje pisem pod šifro
se zaračuna 50 Rpf poštne. Zaključek sprejemanja oglasov je v četrtek ob
16. uri. Male oglase se prevzame samo proti predplačilu, iz podeželja tudi v
veljavnih poštah znanih. Najnižja cena malemu oglasu je 1 Reichsmark.**Jabolčnik — Priporočilo**Podpisani javljam cenj. posestnikom, da
sta se »Jabolčni sok« za napravo domače
pijače ter »Prašek za razkisanje vina«, ka-
tera sem naročil od dobavitelja J. Putsch-
ko, Marburg, Triesterstraße 57, po pre-
mnogih preizkušnjah s sličnimi preparati
najbolje obnesla, tako, da lahko vsakomur
priporočam, da se v slučaju potrebe obrne
na gornji naslov.Franz Hwaletz,
Ankenstein

211

Brejo kravoprodám ali zamenjam za konja. Franz
Stupan, Wochau 22, P. Kötsch. 227**Razprodaja** več tisoč že rabljenih
predmetov. Brunn-
dorf b. Marburg/Drau, Josefstraße 17. 226**Prodám** 2½ leti starega psa-bernhard-
inca. Andreas Kaiser, Johan-
nesberg, P. Reifnig. 214**Posestvo** se da v najem pod ugod-
nimi pogoji. Pojasnila
daje Franz Hribernik, Ober Lasche, P.
Plankenstein bei Pölschach. 221**Viničarja ali oferja**sprejemem takoj. Lotschitschnik, Roßbach
Nr. 125, P. Gams bei Marburg. 210**Samski rudarski invalid**popolnoma nesposoben, išče postrežnico
za stalno na deželo. Ponudbo na upravo
lista pod »Rudarski invalid«. 217

Kdo rabi zanesljivega

kmetskega delavcaki je tudi več nemščine? Naslov v upravi
lista. 216**Gozdar,** mlad fant, ki se razume na
čuvanje gozdov, gre za gozd-
nega in lovskega čuvaja. Naslov v upravi
lista. 223**Iščem škafarja**ki je več izdelovati lesene škafe. Naslov
v upravi lista. 215**Upokojenec** ki obvlada tudi nemšči-
no, išče zaposlitve kot
paznik ali majer. Naslov v upravi lista.
213Kateri ključavničarski, mehanikarski ali
sličen kovinarski obrtnik bi sprejel 15-let-
nega, krepkega in marljivega**vajenca**z vso oskrbo v hiši? Naslov v upravi
lista. 225**Čevljarski vajenec**se takoj sprejme. Krois, Marburg/Drau.
Kärntnerstraße 18. 229**Vajenca** za trgovino z mešanim
blagom sprejemem. An-
ton Lawre, Kaufmann, P. Windischgraz.
233**Vajenec** za trgovino z mešanim
blagom na deželi, se
sprejme takoj. Ponudbe pod »Pošten« na
upravo lista. 199**Služkinja,** poštena, ki zna kuhati, se
sprejme s 1. ali 15. mar-
cem. Marburg/Drau, Parkstraße 16/II. St.,
links. 203**Kuharica** za gostilno na deželi se
sprejme takoj. Ponudbe
pod »Zanesljiva« na upravo lista. 198**Sprejme se:**1 kuhinjska dekla, 1 kravar in 1 ofer pri
Franz Roth, Besitzer, Rotwein 72, P. Mar-
burg/Drau. 201**Služkinja** za gostilno, ki zna nekaj
kuhati in ki govori nem-
ščino, se takoj sprejme. Viktringhofgasse
24, Marburg/Drau. 209**Služkinjo,** ki govori tudi malo nem-
ško, takoj sprejme. Mäd-
chenschule Brunnndorf bei Marburg/Drau.
206

Sprejemem takoj dve ženski kot

OFERCI.Vprašati pri Johanna Gerluschnik, Ge-
schäft, Marburg/Drau, Urbanigasse. 202**Konjski hlapec**se takoj sprejme. R. Lirzer, Marburg
(Drau), Bubakgasse 36. 200**Viničar** z 2—3 delovnimi močmi
ali tudi več, se sprejme
takoj. Krava na razpolago. Jakob Walen-
tan, Tragutsch 11, P. Wachsenberg (Mar-
garethen, Pöbnitz). 208**Pošteno delavsko diužino**vzamem takoj v službo. Preseljitvene
stroške povrnem. Johann Schunkowitsch,
Naraple, Post Munsberg. 232**Dekle,** zdravo, za pomoč v go-
spodinjstvu, sprejme Karl
Goldschnig, Kunstmühle, Fraueim bei
Marburg. 238**Gospodinjska pomočnica,**vešča kuhe, se sprejme na deželo. Po-
nudbe na upravo lista pod »Pomočnica«.
231**Hlapca,** samskega, h konjem, brez
poljskega dela, sprejme
Karl Goldschnig, Kunstmühle, Fraueim
bei Marburg. 237

Čas za- temnitve

je od 19.
do 7.30
ure

Cunje

orezke, sta-
leze in kovine
papir, ovčjo volno, svinjsko in govejo
dlako (aroveo) kupuje vsako količino
Alois Arbeiter, Marburg (Drau),
Draugasse 5. 160

Vrtnarija, blizu trga, se odda v najem.
Naslov v upravi lista. 167

Umetno gnojilo

rezervirajte takoj pri tvrdki Anton Birg-
mayer, Marburg/Drau, TegetthofstraÙe
Nr 74, Telefon 24-97. 170

Posestvo 36 oralov, dam v najem
delavni družini na polo-
vico pridelka. Vprašati Windischdorf 9,
P. Pettau. 166

Najlepša prilika naučiti se nemščine! K
nemški rodbini se sprejme

kmečko dekle

za služkinjo. Istotam sprejem ojerja.
Obergeometer Götzl, Nußdorf 36, P. Pet-
tau. 204

Čevlji Čevlje za delavce, moške cest-
ne čevlje in ženske cestne čev-
lje iz zaloge, dobavlja takoj: Anton Stefa,
Schuhindustrie, Krainburg. 194

Foxl, dolgodlakast, se je izgubil. Sliši
na ime Mixi. Videlo se ga je v
nedeljo opoldne na Adolf-Hitler-Platzu v
spremlju otrok. Obvestila proti dobremu
plačilu na Blasina, Marburg-Leitersberg,
Kokoscheggallee 13, ali Burgplatz 6, pe-
karna Scherbaum, tel. 2960. 205

Majerja s 4 delovnimi močmi in
vinčarja z 2 delovnimi
močmi, sprejem takoj. Frangesch, Mar-
burg/Drau, Thesen, PettauerstraÙe 32. 207

Organist in mežnar želi menjati
službo. Naslov v upravi
lista. 197

Zakonski par,

mož h konjem, žena za hišna in vrtna dela,
se sprejme takoj. Hotel Henke, Tüffer 191

Licitacija

zapidlih predmetov

se vrši dne 11. marca 1942 ob 9. uri v zastavljalnici
W. REMM, Marburg a. d. Drau, Schillerstrasse 6

Prodalo se bo: Dragocenosti št. 15.007 do
19.475. Efekte: št. 37.654 do 37.800 in od
št. 1 do 4494, ki se do 7. marca 1942 ne
podaljšajo ali dvignejo.

Dne 9. in 10. marca 1942 ostane zastavljalnica za
promet s strankami zaprta. 100

Razglas

9-mesečni vinarski in sadjarski tečaj na viničarski šoli v Kapellen-u
pri Bad Radein-u se zaradi izredno visokega snega ne bo začel 1. marca,
kakor je bilo razglašeno, ampak šele 15. marca t. l.

Ker je nekaj mest za učence še prostih se prijavni rok podaljšuje do
1. marca.

Pogoji za sprejem ostanejo isti, kot so bili objavljeni v zadnjih dveh
številkih tega lista.

195

Josef Glaser,
interim. Winzerschulleiter.

DER CHEF DER ZIVILVERWALTUNG IN DER UNTERSTEIERMARK
Schulabteilung

Otvoritev

S šolskim letom 1942/43 se otvori v Pettau-u Staatliche Wirtschaftsschule (zweiklassige Handelsschule), to je državna gospodarska šola (dvo-
razredna trgovska šola). V prvi razred gospodarske šole se bo sprejelo
tiste, ki lahko dokažejo, da so uspešno dovršili 4. razred višje (Oberschule)
ali glavne šole (Hauptschule) ter pri sprejemnem izpitu dokažejo toliko
obvladanja nemščine, da bodo lahko sledili pouku.

Kot predpriprava se v Pettau-u otvori polletna pripravljalna učba.

Vpisovanje

Vpisovanje v pripravljalni uk se vrši dne 24. februarja 1942 v Pettau-u
v Knabenvolksschule, to je v deški ljudski šoli, Herbersteingasse, v času
med 9. in 10.30 uro. V ta uk se bo sprejelo tiste, ki so dovršili obvezno
šolo in niso starejši kakor 17 let. K vpisovanju je treba prinesiti: krstni
list, zadnje šolsko spričevalo, domovinski list, člansko izkaznico organiza-
cije Steirischer Heimatbund staršev in potrdilo o članstvu v organizaciji
Deutsche Jugend. Pričetek pouka je dne 4. marca 1942 istotam. Šolnine ni.
Uspešen obisk te učbe omogoča sprejem v 1. razred državne gospodarske
šole (Staatliche Wirtschaftsschule) v Pettau-u in v prvi letnik državne
gospodarske višje šole (Staatliche Wirtschaftsoberschule) v Marburg-u.

Der Chef der Zivilverwaltung
in der Untersteiermark:

I. A.
gez. Dr. Bauer

193

Spodnještajerci!

Organizacija Steirischer Heimatbund Vam olajšuje uk nemščine!